

הכנסת

הכנסת העשרים-וחמש
מושב שני

פרוטוקול מס' 399
מישיבת ועדת הכספים
יום שני, כ"ו באייר התשפ"ד (03 ביוני 2024), שעה 11:00

סדר היום:

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (קרן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024

נכחו:

חברי הוועדה:

משה גפני – היו"ר
ינון אזולאי – מ"מ היו"ר
ולדימיר בליאק
אלי דלל
אימאן ח'טיב יאסין
חמד עמאר
עודד פורר
יצחק פינדרוס
אורית פרקש הכהן
נאור שירי

מוזמנים:

יוסף זינגר	–	יו"ר הרשות לניירות ערך
ענבל פולק	–	מנהלת מחלקת השקעות, הרשות לניירות ערך
מאיה גרטי גלבו	–	מנהלת יחידת פיתוח חדשנות פיננסית, הרשות לניירות ערך
אורית שרייבר	–	עו"ד, מנהלת מערך החקיקה, הרשות לניירות ערך
אמיר וסרמן	–	עו"ד, היועץ המשפטי, הרשות לניירות ערך
אורנה נחום	–	עו"ד, מנהלת יחידת היעוץ המשפטי, הרשות לניירות ערך
אבי וורשביאק	–	סגן מנהלת יחידת פיתוח חדשנות פיננסית, הרשות לניירות ערך
רז יונאי	–	מפקח, יחידת פיתוח חדשנות פיננסית, הרשות לניירות ערך
חנוך הגר	–	יועץ בכיר ליו"ר הרשות לניירות ערך
סיון כרמון	–	דוברת הרשות לניירות ערך
יאירה פרנקל	–	עו"ד, המחלקה הכלכלית, משרד המשפטים
אוהד מרדכי	–	אגף התקציבים, משרד האוצר
טל ישראלי	–	אגף התקציבים, משרד האוצר
גרניט אופק	–	מנהלת יחידת ההסדרה, הפיקוח על הבנקים, בנק ישראל
חן פליישר	–	עו"ד, המחלקה המשפטית, בנק ישראל
דורית מרקוביץ	–	הפיקוח על הבנקים, בנק ישראל
זהר בוצר שלו	–	עו"ד, ראשת צוות פיננסים, מחלקת שווקים, רשות התחרות
יוסף אבי יאיר אנגל	–	מטה משפחות החטופים, סבא של אופיר שהיה חטוף בעזה
גיל ורד	–	מטה משפחות החטופים
רועי לביא	–	אח של צביקה לביא ז"ל שנפל בקרב, פורום הגבורה
הראל בוצחק	–	אח של אושרי משה בוצחק ז"ל שנפל בקרב, פורום גבורה
רחל ויצן	–	אימא של עמיחי ויצן ז"ל שנפל בקרב, פורום הגבורה

ייעוץ משפטי:
שלומית ארליך

מנהל הוועדה:
טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:
אהובה שרון, חבר תרגומים

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. יתכנו אי-דיוקים והשמטות.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (קרן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024, מ/1734היו"ר משה גפני:

אני פותח את ישיבת ועדת הכספים.

יוסף אבי יאיר אנגל.

יוסף אבי יאיר אנגל:

ראש המל"ל צחי הנגבי גוער בלי בושה ומזלזל במשפחות החטופים ובין היתר מודיע להן שהמלחמה לא תסתיים במהרה והחטופים לא יחזרו בעתיד הקרוב. הוא נציג השלטון, עושה דברו של ראש הממשלה. ראש הממשלה לא מאפשר לשי חרמש שאיבד את בנו וביתו ב-7 באוקטובר בכפר עזה לקרוא יזכור בטקס יום ירושלים בגבעת התחמושת כי רחמנא ליצלן כתב מאמר בגנותו של ראש הממשלה שהוביל את המדינה לשואת ה-7 באוקטובר. טוב שיש אנשים טובים במדינה שבבליץ תקשורתי הצליחו לשנות את ההחלטה המבישה.

241 ימים עברו מאז ו-124 ישראלים חטופים עדיין נמצאים בגיהנום. שמי יוסי אבי יאיר אנגל מקיבוץ רמת רחל, דור שני לניצולי שואה. אבי הצליח לברוח מצעדת המוות אחרי שלושה וחצי חודשי צעידה בחורף הקשה של תחילת שנת 1945, אחרי שנתיים באושוויץ-בירקנאו ומחנה עבודת פרך בגולשאו. אמי הייתה פעילה במהלך המלחמה במחתרת ההולנדית. הם הגיעו להגשים חלום ציוני כחלוצים לפלשתינה, ארץ ישראל, באפריל 1946, בדיוק שנה מאז בריחתו של אבי מהגרמנים. הם הקימו משק חקלאי לתפארת במושבה יוקנעם.

אני אבא של יאיר שנפל לפני 27 שנים בעת שירותו הצבאי בשיטת 13 לאחר שהחליט שכנער יהודי עליו להתגייס ליחידה הקרבית ביותר בצה"ל. במקום לממש חלום ילדות ולהיות שחקן כדורסל מצטיין בהפועל ירושלים. אני גם הסבא של אופיר אנגל שהיה ב-7 באוקטובר אצל חברתו בקיבוץ בארי, שם באותו בוקר נורא לא היה צבא ולא הייתה מדינה שתגן עליו ועל 1,300 ישראלים שנרצחו, נשחטו ונאנסו ו-240 ישראלים תמימים נחטפו בידי ארגון אכזר שגדל וצמח במשך השנים, בין היתר בסיוע של הממשלה שלי שאפשרה את הזרמת הכספים ששימשו לחימושו וביצורו של החמאס.

אופיר חזר לחיק המשפחה לאחר 54 ימים של גיהנום בשבי החמאס, במהלכו הצלחנו לארגן לו אזרחות הולנדית ומרגע זה ממשלת הולנד בראשותו של ראש הממשלה מארק רוטה נרתמו לסייע בדרכים שונות להחזירו ושמרו איתנו על קשר הדוק כמעט יום יומי עד היום. מאחור נשאר יוסי שרעבי אביה של חברתו שיחד נחטפו באותו בוקר. יוסי נהרג אחרי 99 ימי שבי. אופיר היה האחרון שראה אותו בריא ושלם. אחיו, אלי שרעבי, גם הוא מקיבוץ בארי שנחשב חטוף, איבד את אשתו ושתי בנותיו שנרצחו באותו יום נורא בביתם. איש מהנהגת המדינה לא היה עם אופיר או משפחתו בקשר לאורך כל התקופה עד עצם היום הזה. כנראה הבדלי תרבות ויחס לנפגעי האסון.

אני מקווה ששמעתם במוצאי שבת את דבריה של יובל שרעבי בכיכר החטופים בתל אביב שדיברה דברים קורעי לב וקראה לכם לעשות הכול לשחרר את החטופים כולם, החיים והמתים. עכשיו. שם במעמקי המנהרות בעזה נמקים 124 ישראלים כבר 241 ימים ואין מושיע. כאן משפחותיהם לא יודעות מנוחה, רק כאב וסבל בלתי נגמרים שלא ניתן לתארם. המנהיגים שלנו נבחרו העם, חברי הממשלה, ממשיכים לשפוך חומץ שורף על הפצעים המדממים והתייחסויות לא ראויות כפי שתיארת.

חברי הכנסת, מדינת ישראל, המדינה היהודית העצמאית השלישית בארץ ישראל במהלך ההיסטוריה, דוהרת לחורבן. הדמיון בין סוף תקופת החשמונאים, בניה של שלומציון המלכה, יוחנן הורקנוס ויהודה אריסטובולוס, למדינת ישראל 2024 – הוא מפחיד. האם אתם חברי הכנסת לא רואים את המציאות האיומה שאנחנו נמצאים בה כבר 241 ימים? האם קולות האזהרה שנאמרו על ידי יודעי דבר כמו עורך דין אורי סלונים ואחרים אחרי שבוע מיום השואה לא מצלצלים לכם בראש אחרי 241 ימים? נראה שרובכם מקבלים את ההתחכמויות של ראש הממשלה ושריו כדבר מובן מאליהם שאסור לחלוק עליהם. עד מתי?

מה שכבר ברור זה שאין ניצחון מוחלט. אין כלל ניצחון אחרי 241 ימי לחימה ואי יכולת להחזיר את 124 החטופים. עשו מאמץ גדול להחזיר את החטופים, אז ההפסד יהיה יותר קטן. עד היום כאשר הכול קורס, הביטחון הלאומי, הביטחון האישי, הכלכלה, יחסינו עם העולם, פחד להסתובב היום באירופה.

הייתי לפני שבועיים בהולנד, נורא ואיום. ראו מה קרה לנבחרת הנשים שלנו בכדורגל לפני יומיים בגלגו. איך אפשר להסביר למשפחות החטופים שהמדינה שלנו מזרימה לעזה סיוע הומניטרי ללא גבול בלי לדרוש את מינימום הסיוע ההומניטרי, את החטופים שלנו בחזרה. מה יותר הומניטרי מזה? מתי סוף סוף ימצא האדם בלשכתו של ביבי שידע להרכיב שתי מילים באנגלית על מנת שהמדינה תצא למסע הסברה בעולם ותכריז בקול גדול שהמלחמה החלה ב-7 באוקטובר ולא ב-8 באוקטובר כפי שחושבים בכל העולם, ידידים ושונאים.

חלומם של הוריי שהגיעו כחלוצים ציוניים ב-1946 אחרי ששרדו את השואה, להקים מדינה יהודית הולך ונעלם. אולי באמת בידן יהיה המושיע שלנו כפי שביום ששי דיברר את הצעתו של ביבי והקבינט שכנראה חששו להציע אותה בעצמם בקול רם. באיזה עולם אנחנו חיים. תודה.

גיל ורד:

שלום. אני פונה אליך מר גפני. אולי אנחנו לא מאותו מחנה פוליטי אבל אנחנו יושבים בפרלמנט וכאן נמצאות כל הדעות. אני מאוד מעריך את העבודה הפרלמנטרית שאתה עושה, גם כיושב-ראש ועדת הכספים, ואני מאחל לך. הנה, הצלחת בשבוע האחרון וההצלחה שלך היא הצלחה שלנו.

היו"ר משה גפני:

לא הצלחתי.

גיל ורד:

בכל מקרה, את המאמץ שהשקעת כדי שאלפי מורים יצליחו לקבל את השכר שזה לא דבר פעוט, את אותו מאמץ אני מצפה ממך להשקיע כדי להחזיר את החטופים. כמו שאתה יודע לעמוד על שלך, תעמוד על שלך גם בממשלה. אני יודע שבועדת הכספים זה לא העניין שאתם מתעסקים בו אבל אפשר לשים גבולות ולומר שאנחנו חייבים להחזיר אותם עכשיו. זה נמשך 241 ימים. לא פעם ראשונה אני יושב בוועדה שלך ואני מתרשם שאתה עושה דברים. אני מבקש לראות גם את התוצאות. תודה.

רועי לביא:

שלום. אני אח של צביקה לביא, אבא לשלושה ילדים שנפל לפני ארבעה חודשים שנפל בעזה לפני ארבעה חודשים. הגעתי לכאן ואני ברגשות מעורבים. מצד אחד אני כל כך גאה בעם שלנו, עם אוהב חיים וחפץ חיים. אני כל כך גאה בצביקה ובכל חבריו הגיבורים שמסרו את נפשם בשבילנו. אני גאה בחיילים הגיבורים שלנו שממשיכים לפרק את האויב בשטח. אני גאה במשפחות המילואים הגיבורות שכבר שמונה חודשים מוסרות את נפשן, את כספן ואת חייהן. אני גאה בפצועים הגיבורים שממשיכים את המערכה בשיקום בבתי החולים בחזרה לחיים. אני גאה במשפחות הגבורה שזוכות, למרות האובדן האישי הכבד, לקחת את הכאב ולהפוך אותו לעוצמה, לחיזוק עם ישראל. אני גאה במשפחות פורום תקווה הגיבורות שנלחמות בכל הכוח על ילדיהן ועם הקושי הגדול זוכרות שהדרך הנכונה להביא אותם היא על ידי ניצחון מוחץ והורדת חמאס על הברכיים.

מצד שני כואב לי. כואב לי לשמוע את עסקאות הכניעה שנרקמות עם סינוואר, סמל הרוע, הרשע ושנאת החיים. כואב לי כי אני יודע שהמשא ומתן הזה מחזק אותו ונותן לו כוח בעולם. כואב לי כי אני יודע שהמשא ומתן הזה פוגע משמעותית בכוח ההרתעה שלנו. כואב לי כי אני יודע שאנחנו באמצע מערכה ונסראללה ואבו מאזן מוכנים, מחכים ומצפים מתי יבוא תורם.

הסיבה שבאתי לכאן היא שבוער בי לעשות את הכול כדי שהאסון הזה לא יקרה שוב וכדי שננצח את אויבינו ניצחון מוחץ, ניצחון של החזרת החטופים, השמדת חמאס ולקחת שטח. ניצחון שלא מותיר שאלות וספקות מי ניצח.

צביקה, ב-30 השנים שהוא חי כאן, היה פאר של אישיות. הייתי ממש שמח לספר לכם עליו אבל מפאת הזמן לא אעשה זאת. אחד הדברים הכי משמעותיים שאני לוקח מצביקה לחיים זו האפשרות לבחור בדרך הארוכה על פני הדרך הקצרה. אפשרות לבחור במה שנכון ולא במה שנוח. כאשר בוחרים את הנכון, לא תמיד יש גיבוי מלא ולא תמיד כל העולם מוחא לך כפיים אבל מגיעים ליעד ומנצחים. אנחנו כאן נדרוש מכם נבחר הציבור, מכל הלחץ והקושי הגדול, לבחור נכון, להתאחד ביחד להכרעת חמאס, כיבוש, גירוש והתיישבות וכמובן החזרת החטופים הביתה. תודה.

הראל בוצחק:

בוקר טוב. אני אח של אושרי בוצחק ז"ל. תודה רבה על רשות הדיבור שאתם כל הזמן נותנים לנו, לכל המשפחות שקשורות לאירוע, הן משפחות החטופים והן משפחות השכול. אני כאן כדי לומר לכם שאושרי ז"ל נהרג בראש הכוח של חייליו. הוא נכנס קדימה, פרץ לבית ובסופו של דבר הגן על כל החיילים שלו בגופו. לא משנה מי הוא היה, ימני, שמאלני, דרוזי. כל מי שתומך במדינה הוא שם את חייו בשבילו.

אני מאוד מבקש מכם חברי הכנסת לדאוג לעניין הזה של האחדות של העם. זה מאוד חשוב לנו. אני אספר אפילו על חוויה אישית שלי. בסוף השבעה קמתי – בשבעה עצמה מגיעים אנשים מכל הגוונים הפוליטיים – וראיתי שלטי חוצות, חברי כנסת מדברים וזה קצת מפלח את הלב. אנחנו מבקשים מכם ודורשים שתדאגו לעניין הזה של האחדות בעם, דברו על זה כל היום ואפילו תחקקו בנושא הזה.

אני מצטרף לדברי חברי רועי. לפני כמה ימים קמנו לסוג של חלום בלהות, כמו שהיה לפני שלושה שבועות, כאשר ממשלת ישראל והקואליציה רוצים לחתום על סוג של הסכם וכמו שהוא הסביר כאן הוא בעצם סוג של כניעה לחמאס. אני רוצה להביא כאן את הקול של אחי. אחי בקבר והוא לא יכול לדבר. אני אומר את האמת, קשה לי לדבר כאן, יש כאן אנשים מכובדים וזה קצת מלחיץ אבל אני מרגיש שאח שלי אומר לי שאני חייב לומר את הדבר הזה, שבעצם אין מצב שאנחנו חותמים על הסכם שבו אנחנו נכנעים לחמאס וחדלים מכל המלחמה הזאת. זאת הדאגה שלנו לכל המדינה. אם נחתום על דבר כזה יוצא שכל המהלך הזה היה עוד סבב ואז עוד 10 שנים יכולים להיות לנו 10,000 הרוגים ועוד כמויות מטורפות של חטופים. אני לא רוצה להיות נביא זעם חס ושלום.

אני כמובן רוצה להשתתף בצער משפחות החטופים. אנחנו איתכן. ברור שאנחנו באותו צד. אין כאן שני צדדים אלא לפעמים אולי יש קצת ויכוחים איך לנהל את הדברים אבל לנהל על ידי אחדות כמו שהזכרתי קודם לכן. תודה.

רחל ויצן:

אני אימא של עמיחי ויצן. הילד שלי גיבור שנלחם במאות מחבלים והציל עם שמונה חברי כיתת הכוננות קיבוץ שלם. אני נמצאת כאן בשביל ילדיו הקטנטנים שנמצאים בחדדות, מרטיבים כל לילה. אני נמצאת כאן בשביל כל ילדי הצפון והדרום שלא רוצים להיות היתומים והחטופים הבאים. אני נמצאת כאן לא כי יש לי כוח לדבר. אני נמצאת כאן כי אין לי כוח לשתוק. האם קולות החולשה שקוראים לנסיגה עכשיו מצליחים להיכנס לכאן ולערער אותם? עם מי מדובר שנעשה עסקה, עם המפלצת הזאת סינוואר? עם אלה שמחזיקים בתינוקות ואונסים את בנותינו? הם רשת שרוף שלעולם לא ייתנו לנו מה שאנחנו רוצים. הם מבינים ומכבדים רק כוח והרתעה ואנחנו יודעים את זה מההיסטוריה.

מנהיגים צריכים להיות נביאים ולדעת לסנן רעשים. מנהיגים צריכים לדעת לשלם מחירים. גם אנחנו צריכים לדעת לשלם מחירים ומי כמוני יכולה לומר את זה. תמיד ניצחנו כשהיינו למען כלל ישראל. הרוח והמנהיגים שהובילו זאת ייזכרו לטובה בהיסטוריה. אנחנו נמצאים כאן בין יום העצמאות ליום ירושלים שחל השבוע. אם בן גוריון היה חושב מה הסיכויים, לא הייתה לנו מדינה. אם בששת הימים היינו חושבים מה ההיגיון, לא היה לנו ניצחון.

אני רוצה לספר במילה על עמיחי. הם יצאו בשעה 06:30 בבוקר, חברי כיתת כוננות שהצבא הבטיח להם שהם לא יצטרכו להחזיק קו יותר מ-20 דקות עד חצי שעה. כל אחד מהם היה עם שש מחסניות. הם נלחמו. יש לי כאן סרטון ממצלמה של ארור אחד שרצח את הבן שלי. הם נלחמו שם עד 14:00. בשעה 14:00 הגיע הצבא וכל חברי כיתת הכוננות היו עם אפס כדורים במחסניות. מאיפה היו להם את הכדורים, אנחנו לא יודעים. אנחנו יודעים שהרוח שלנו מנצחת ולכל אורך ההיסטוריה אנחנו רואים את זה.

באתי לספר לכם דברים שלא שומעים בתקשורת. אנחנו לא נלחמים ברעש, אנחנו לא נגד אף אחד, אנחנו בעד, אנחנו רוצים לתת לכם המנהיגים כוח. אנחנו יושבים כאן ליד הסינמה סיטי יום יום. אנחנו מגרדים את עצמנו מהבית כי יש לנו תפקידים לאסוף את המשפחה ואין לנו כוח אבל אנחנו לא מנסים לעשות רעש ולא לחסום כבישים. זו לא דרכנו. באתי לספר לכם שיום יום לאוהל מגיעים מאות אנשים מחדרה וגדרה, מקריית טבעון, ממודיעין, מהיכן שאתם רוצים, והם אומרים לנו תשמיעו את הקול הזה, אנחנו חייבים לשמוע אותו, אתם מביאים לנו את הקול של עם הנצח.

אני נמצאת כאן כדי להזכיר לכם מנהיגים יקרים שאתם נבחרתם בשעה הזאת להיות בתפקיד ותזכרו בנים של מי אתם. אני דור שני לניצולי שואה, אנחנו אף פעם לא חשבנו על עכשיו ועל הרגע ועל עצמנו. אנחנו צריכים לזכור שאנחנו חלק מהעם ואנחנו צריכים לקחת את הרוח הזאת ולהרים אותה כדי

שנהיה כאן. אף אחד מהעמים לא יהיה לטובתנו אף פעם. הכול זה אינטרסים. אנחנו צריכים לזכור מי אנחנו וכשאנחנו במלוא כוחותינו, אנחנו מצליחים והעולם איתנו. תודה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אני מודה לכם. שתי דקות הפסקה.

(הישיבה נפסקה בשעה 11:23 ונתחדשה בשעה 11:27).

היו"ר משה גפני:

אנחנו עוברים לדיון בהצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (קרבן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024.

ולדימיר, הצעה לסדר.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

תודה רבה אדוני היושב-ראש. כל פעם מחדש קשה לעשות את המעבר.

אתמול הייתי בצפון, הייתי במועצה אזורית גולן, בקצרין, בדיוק בזמן שהייתה אזעקה ולא רק אזעקה. הייתי בכפרים הדרוזים. נפגשתי עם בעלי עסקים. הייתי במקום של ההיי-טק שעכשיו הוא שומם לגמרי. יש שם עסקים ששמונה חודשים לא קיבלו שקל. המסעדות סגורות במשך שמונה חודשים, היקבים סגורים, אנשים שמפעילים סדנאות – סגור כבר שמונה חודשים. צריך להבין שזאת לא ירידה זמנית בהכנסות, אלה לא 25 אחוזים ולא 40 אחוזים, אלא שמונה חודשים אפס הכנסות. במקרים מסוימים, ודאי אחרי דצמבר, כאשר המתווה שחוקקנו הסתיים למעט החקלאות והתיירות, לא מקבלים שקל אחד.

אני זוכר שמרכז הקואליציה בוועדה בדיוני התקציב כאשר דובר על ירידה בהכנסות של רשות שדות התעופה מחצי מיליארד שקלים בשנה ל-400, ל-350 מיליון שקלים, הוא אמר שאין תקציב. לא יהיה תקציב. בצפון, לא רק בצפון אבל הייתי שם אתמול, יש עסקים ששמונה חודשים לא פועלים ושקל לא קיבלו. אני יודע שאף אחד כאן לא ישבית את הוועדה ולא יאיים להתפטר בגלל זה אבל אנחנו צריכים להבין שאנשים קורסים, אנשים עוזבים את האזור. אני יודע שמגיעים לשם שרים, וסרלאוף מקבל שם מחמאות אבל בסוף יש כאן מסר ברור. ממשלת ישראל או גורמים מסוימים בממשלה יותר מעוניינים להתנחל בעזה מאשר להתיישב בגולן או בגליל. זה המסר ואין מסר אחר. עד שזה ישתנה, שום דבר לא ישתנה, לא שלושה מיליארד שקלים ישנו את המצב ולא 3.5 מיליארד שקלים ולא חמישה מיליארד שקלים. זה המסר שאתם מעבירים לתושבי הגליל והגולן.

בדיון שקיימנו בשבוע שעבר ביקשתי ממנכ"ל משרד ראש הממשלה, אחרי שהעליתי את הנושא כאן, ואמרתי שאנחנו צריכים לעזוב את המרחקים הגיאוגרפיים שהוזכרו בחקיקה הקודמת. יש כאן עסקים ברדיוס של 25-30 קילומטרים מהגבול הצפוני ששמונה חודשים לא פעילים ואנחנו צריכים לקדם את מתווה המחוזים לעסקים האלה. כרגע אין דרך אחרת לעזור להם כי מה שקורה עכשיו, באמת הגעתי מדוכא. זה אזור מופקר, זה אזור נטוש, זה אזור שאיבדנו אותו. אני לא יודע איך אתם חיים עם זה, אני לא יודע איך אתם לא זועקים כי הכלים בסופו של דבר להשפיע, זה לא אצלנו באופוזיציה אלא אצלכם. אנחנו יכולים לצעוק ולזעוק, איכשהו לנסות לקדם רעיונות אבל הכלים אצלכם. אתם הפקרתם את האזור הזה, אנשים שם קורסים. אני קורא לכם לעזור להם.

עוד נושא. אתה מכיר את רשת החינוך העצמאי, נכון? בשבוע שעבר התבשרנו - לא התבשרנו כי ידענו אבל הנושא פשוט עלה – שלרשת היו חובות לרשות המיסים. אני לא מדבר על כך שמדובר בחובות בניכויים שזאת בכלל עבירה פלילית אבל חובות שבמקור היו בין 2014 ל-2018 בסכום של 35 מיליון שקלים תפחו ל-85 מיליון שקלים עם הצמדה וקנסות. קנסות אפשר לבטל, הצמדה אי אפשר לבטל כי זה מחיר הכסף.

כאחד שהייתה לו פרקטיקה בראיית חשבון במשך 15 שנים אני יכול לספר לכם שעסק קטן שהיה לו חוב בניכויים, והיו לי עשרות מקרים כאלה ואני לא רוצה לומר מאות מקרים, 1,500, 1,800, 2,000 שקלים חוב לניכויים, מכל מיני סיבות העסק לא שילם, מקבל עיקול חשבון, מגיע לפקיד שומה לרמלה, לפתח תקווה, לתל אביב 3, לא משנה. לקראת תשלום שכר מגיע ומבקש להסיר את העיקול של 1,800, 1,500, 2,000 שקלים כדי שאותו מעסיק בעסק הקטן יוכל לשלם שכר. אין דבר כזה. רשות המיסים לא מסירה את העיקול לפני שאתה מגיע להסדר. לא פגשתי מקרה אחד שרשות המיסים הסירה עיקול על

2,000 שקלים לפני שמגיעים להסדר. כאן מספיק שאיימת להתפטר, הסירו עיקול על 50 מיליון שקלים. איזה מסר אתם מעבירים לנישומים? איזה מסר אתם מעבירים לבעלי העסקים? שיש כאן איפה ואיפה? אם יש לחץ פוליטי, אפשר לעשות הכול והכסף הציבורי הוא הפקר. מה זה הדבר הזה? איך אתם חיים עם זה? איזה מסר אתם מעבירים? איזה מסר מקבל אותו עסק קטן שהחשבון שלו מעוקל והוא היה במילואים ועד שהוא מגיע להסדר, לא מסירים לו את העיקול? אם הוא רשת עצמאית, רשת של החינוך העצמאי שמקורבת ליהדות התורה, אין בעיה.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

אנחנו בארץ נהדרת?

היו"ר משה גפני:

פינדרוס, תעשה לי טובה.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

תתביישו לכם. לא רק שהפקרתם עסקים ואתם ממשיכים להפקיר אותם אלא אתם גם פועלים בניגוד לחוק. אני גם חייב לומר שזאת תעודת עניות לרשות המיסים.

היו"ר משה גפני:

לגבי הנושא הראשון, אני מבקש לומר שצריך החלטת ממשלה מכיוון שיש תקנות שאני אמור להביא אותן.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

יש זמן. עברו רק שמונה חודשים.

נאור שירי (יש עתיד):

כן, קחו את הזמן. קחו את הזמן גם לגבי החל"ת.

היו"ר משה גפני:

יש לי את מה שעומד מולי ואני כל הזמן לוחץ על הממשלה לפתור את הבעיה הזאת. אני מודע לקטסטרופה שקורית בצפון. יש כבר תקנות שהם שלחו אבל הם צריכים החלטת ממשלה. כנראה שמחרת תהיה החלטת ממשלה וזה יבוא לכאן לדיון. אני מקווה שאנחנו נוכל להעמיד את הדברים וכמו שעשינו בדרום נוכל לעשות גם כאן. אני מקווה שיהיה פתרון. נכון שזה הרבה מאוד זמן. אני מצר על העניין הזה. אני מקווה שמחר תהיה החלטת ממשלה. אני מעריך שיהיו תקנות מעודכנות ובתחילת השבוע נצטרך לדון, לאשר ולהגיע לפתרון. מה שהעלית, זה נכון.

לגבי החינוך העצמאי. אם אתה רוצה תשובה, אני הולך לתת תשובה. אמרת שאם יש מישהו שחייב חובות לרשות המיסים מעקלים לו וכולי, זה נכון. מדינת חוק עושה את זה. במקרה הנוכחי על פי החוק מי שמשלם את המס הזה, את מס השכר ומס המעסיקים, זה האוצר, המדינה, מכיוון שזה חלק מהחוב. גם לגבי המשכורות של העובדים בחינוך העצמאי, אני לא מדבר על אופק חדש שזה עד היום לא סודר ואני חושב שגם זה נושא בפני עצמו, אבל את המשכורות משלמים. זה עובר כאן בוועדה כמו שעובר כל הנושא של המשכורות במשרד החינוך.

קרתה תקלה במשרד האוצר. לא קשור בכלל לחינוך העצמאי. קרתה תקלה ובשנת 2014 לא העבירו מאגף התקציבים לרשות המיסים את מס השכר, את מס המעסיקים, בעיקר לגמלאים שזה מוטל על המדינה, זה מוטל על אגף התקציבים כמו היום. מי משלם היום את המס הזה? אגף התקציבים. מי שילם אתמול? אגף התקציבים. מי שילם לפני 30 שנים? החוק מחייב את משרד האוצר לשלם.

דיברתי עם אגף התקציבים, בכלל לא עירבתי התערבות פוליטית, דיברתי עם הממונה על התקציבים.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

כשאתה מדבר, זאת לא התערבות פוליטית? אתה לא איש פוליטי?

היו"ר משה גפני:

אחר כך תעשה את הפרשנות של מה שאתה רוצה. אני תכף אומר לך איזה משל עם ר' יונתן אייבשיץ.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

אתה יכול להסביר למה המדינה משלמת, אם אלה פנסיות? לא המעביד משלם?

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

אלה לא פנסיות.

קריאה:

המעביד זה המדינה.

היו"ר משה גפני:

המעביד זה המדינה. היא משלמת היום את זה כמו היא משלמת את זה כמו שהיא משלמת את השכר עצמו. זה מגיע לכאן, לוועדה, כשיש חסר בכל הנושאים של משרד החינוך והחינוך העצמאי ומעין החינוך התורני הוא חלק ממנו. זה החוק בנושא הזה. אפשר לשנות את החוק אבל זה החוק של הרשתות.

נאור שירי (יש עתיד):

המדינה משלמת משכורות לרשת הפרטית.

היו"ר משה גפני:

תשנה את החוק.

נאור שירי (יש עתיד):

אני אשמח.

היו"ר משה גפני:

תשמח. אתה תהיה בממשלה, אז תעשה חוק יותר חזק.

נאור שירי (יש עתיד):

נכון.

היו"ר משה גפני:

זה מה שהיה כל הזמן.

נאור שירי (יש עתיד):

לא תהיה הפרטה - - -

היו"ר משה גפני :

אל תפריע לי. בין כה וכה אני מבולבל. הוא אמר לי שהוא יסדר את זה. אפילו לא דיברתי עם אף אחד וחשבתי שזה באמת - - -

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

לא הבנתי. דיברת או לא דיברת?

היו"ר משה גפני :

אני אומר שדיברתי ולא עירבתי.

נאור שירי (יש עתיד):

לא הייתה מעורבות פוליטית בשיח שלך עם רשות המיסים. לא רשות המיסים, הממונה על התקציבים. תחזרו על השקר הזה שבע פעמים, זה לא יהפוך את זה לאמת.

היו"ר משה גפני :

אני לא רוצה את הוויכוח. אני משיב. אני מתנדב להשיב למרות שאני לא חייב. פתאום באיזשהו שלב הייתה התקפה נגד הציבור החרדי - - -

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

אתה טועה. זה לא נגד הציבור החרדי. אין שום מתקפה נגד הציבור החרדי.

היו"ר משה גפני :

רגע, תן לי להשלים. פתאום אמרו שאנחנו לא נשלם, אנחנו כן נשלם. פתאום ראיתי שהדבר הפשוט והמובן מאליו שאני סבור שאם היו כאן חברי כנסת שבאמת אכפת להם מהעובדים ורוצים שהם יקבלו שכר, הם היו אומרים תסבירו לנו מה קרה, למה היום אתם משלמים ולמה בשנת 2014 לא שילמתם.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

זה לא רק 2014.

היו"ר משה גפני :

2014 עד 2018. בשנת 2018 שילמו. היום משלמים.

נאור שירי (יש עתיד):

מי היה יושב-ראש ועדת הכספים בשנת 2015?

היו"ר משה גפני :

אני לא יודע.

נאור שירי (יש עתיד):

אתה. בשלוף, אני אפילו לא בודק.

היו"ר משה גפני :

ומי היה ב-2010?

נאור שירי (יש עתיד):

אתה. אתה היושב-ראש.

ינון אזולאי (ש"ס):

בשנת 2013 היה סלומינסקי.

היו"ר משה גפני:

מדברים על מאז קום המדינה, אז בכלל לא הייתי חבר כנסת. משלמים. זה החוק. זו המציאות.

ינון אזולאי (ש"ס):

אני באמת לא מבין למה אתה מסביר. נראה לך שהם באמת רוצים לשמוע? הם לא באמת רוצים לשמוע.

נאור שירי (יש עתיד):

למה אתה חושב שאנחנו לא רוצים לשמוע? כשאנחנו מסבירים לכם משהו, אתם באמת רוצים לשמוע? כשאנחנו מדברים על הצפון, משהו רוצה לשמוע?

היו"ר משה גפני:

אני רוצה לסיים את זה.

נאור שירי (יש עתיד):

בבקשה, אבל אל תסיים בלי המשל.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

אני לא חושב שאתה צודק לגבי החוק.

היו"ר משה גפני:

אז לא. אז למה משלמים?

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

היושב-ראש, למה שלא נקיים על זה דיון מסודר בוועדה ולהביא אליו את החשב הכללי ואת ראש אגף התקציבים?

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

יש כאן מסר שהוא פסול. לרשות המיסים יש חוק והם מסירים עיקול לפני שמסדירים את החוק.

היו"ר משה גפני:

צריך לשאול את משרד האוצר למה הם נתנו מסר פסול. אני רוצה לומר לכם לגבי ר' יונתן אייבשיץ. אני מכיר את החברים כאן. יש חברי כנסת דתיים ויש חברי כנסת לא דתיים. הנושא של שכר העובדים תמיד היה כאן בקונצנזוס. לא רצו שיגיע ה-1 בחודש ולאנשים לא תהיה פרנסה. לא רצו שפתאום בגלל איזה ויכוח שיש במשרדי הממשלה אנשים לא יקבלו משכורת. כאן פתאום אני שומע צעקות ואומרים שאני פוליטי.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

זאת התנהלות שלכם. זו התנהלות פסולה ולא תקינה. שלכם. זה שלכם.

היו"ר משה גפני :

אני באמצע הדיבור. פתאום אני רואה שאנשים רציניים שאכפת להם מהעובדים אומרים לא, למה ביטלו עיקול, צריך שיהיה עיקול וב-1 לחודש לא יקבלו משכורת. נזכרתי ב' יונתן אייבשיץ.

נאור שירי (יש עתיד) :

מי זה?

היו"ר משה גפני :

אחד שלפני מאות שנים היה חי.

נאור שירי (יש עתיד) :

כמה לפני?

ינון אזולאי (ש"ס) :

לפני שגפני היה יושב-ראש ועדת כספים.

נאור שירי (יש עתיד) :

אני לא בטוח.

היו"ר משה גפני :

היה לו ויכוח עם המלומדים בעיר בה הוא גר. המלומדים אמרו שאפשר לאלף חיה. אפשר לאלף בעל חיים. הוא אמר שאי אפשר ובסוף הוא חוזר להיות בעל חיים. הם עשו ארוחת ערב ובארוחת הערב הביאו סעודה שהחתול היה המלצר. אילפו אותו. הוא עמד על שתי רגליו וחילק את האוכל במגש. אמרו לרב שהנה, אילפנו אותו. ר' יונתן אייבשיץ הוציא מהכיס שלו קופסה עם עכבר, פתח אותה, העכבר רץ על השולחן והחתול זרק את כל המגשים ורץ אחריו. אז נזכרתי שלאנשים באמת אכפת מאוד. הרי אם זה היה עם עובדים רגילים, היו הופכים כאן את האולם והייתי מקבל פניות ומכתבים בגלל שאנשים אמורים לא לקבל את המשכורת שלהם. אישה שעובדת שלפעמים זה הלחם והחלב של הילדים שלה. נזכרתי, כמו העכבר של הרב אייבשיץ, שמדובר במורות חרדיות.

נאור שירי (יש עתיד) :

אני מזועזע מהסיפור שלך.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה) :

תגיד מי היו אלה שקראת להם אנשים רציניים שדואגים לעובדים.

נאור שירי (יש עתיד) :

מדהים אותי כמה אתם דואגים לעובדים. כשאני מדבר איתך על החל"ת שמסתיים, אתה לא מודע. מדהים אותי כמה אתה תמיד אומר ואיך אתה תמיד מגיע לזה שאנחנו לא דואגים לעובדים.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה) :

...

ולדימיר בליאק (יש עתיד) :

אני מציע לך לשתוק. אתה צריך לסתום את הפה מכאן ואילך.

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

מה אתה אומר?

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

זה מה שאני אומר. אל תציע לי כלום כי זה לא מעניין אותי.

היו"ר משה גפני:

ולדימיר, תודה. נאור, בקצרה.

נאור שירי (יש עתיד):

אתה רוצה שאני אדבר איתך על איזה רבי שאמר משהו כזה? אני אמצא משהו.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

איך אתם מעזים בכלל לפתוח את הפה?

יצחק פינדרוס (יהדות התורה):

מה אתה אומר? איך אתם?

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

איך אתה מעז להגיד משהו. עם כל הביצועים שלהם הרסתם את המדינה. איך אתם מעזים לפתוח את הפה? לך תבקש סליחה מאנשים. תבקש מכאן סליחה מכאן ואילך כל יום. בייחוד אתה.

היו"ר משה גפני:

ולדימיר, אני קורא לך לסדר פעם ראשונה.

נאור שירי (יש עתיד):

אני רוצה עדכון ממך האם אתה מתפטר או לא.

היו"ר משה גפני:

הלאה.

נאור שירי (יש עתיד):

אני שואל.

היו"ר משה גפני:

לא רוצה לענות לך. זה לא נוגע לדיון כאן.

נאור שירי (יש עתיד):

ברור שזה נוגע.

היו"ר משה גפני:

אז לך תבדוק. אני מבין שאתה מאוד שואף לזה שאני אתפטר.

נאור שירי (יש עתיד):

אני אסביר לך למה אני שואף. קודם כל אני שואף לשוויון בחברה הישראלית. אתה תפסיק להגיד לנו כל פעם אדוני היושב-ראש שאנחנו לא דואגים למורים או למורות. תפסיקו עם ההמצאה הזאת. פשוט תפסיקו. אנחנו אלה שדואגים לשוויון כאן. אתם אלה שיצרתם מערכת לא שוויונית במדינת ישראל, כשהקמתם רשתות חינוך פרטיות ומפריטים כל הזמן את החינוך במדינת ישראל. תפסיקו עם ההמצאות האלה. ההתפטרות שלך שאני שאלתי עליה היא לא סתם.

אנחנו מדברים על הצפון ודיבר ולדימיר בליאק עכשיו על שמונה חודשים שעסקים לא מקבלים כספים. אנחנו לא דואגים לשוויון? דיברתי איתכם על החל"ת שהסתיים ב-1 במאי, למה עדיין לא מטפלים בזה? למה אין השבוע, אחרי שכבר לפני שבועיים דיברתי על זה, הארכת הצו? למה אתה לא דואג לזה? למה אתה לא מתפטר על זה? למה תמיד על הסקטור שלכם? אתה דואג לשוויון בחברה הישראלית? ענית בכנסת כשעלה החוק הזה ו דיברת על שוויון. אתה מדבר על שוויון? אתם ישראל הראשונה, אתם חבורה של פריווילגים.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

נאור שירי (יש עתיד):

לא. לא סיימתי.

היו"ר משה גפני:

אני לא אתן לך לדבר בלי סוף.

נאור שירי (יש עתיד):

דיברתי בקושי דקה וחצי.

היו"ר משה גפני:

זאת הצעה לסדר. בהצעה לסדר יש דקה.

נאור שירי (יש עתיד):

יש לי כבוד אליך. באמת. אבל זה לא יכול להיות שלפני שאני מתחיל לדבר אתה אומר לי דבר קצר.

היו"ר משה גפני:

אני מבקש לקצר.

נאור שירי (יש עתיד):

אני אסיים בהצעה לסדר שלי. אני מבקש ממך שתקשיב ותפסיק לקטוע אותי אחרי פחות מדקה. קצת, מינימום של כבוד. גם כך על אופקים, כשאתה כל כך דואג לשוויון, לקח לך שלושה וחצי חודשים לעשות דיון על שליש של חברי ועדה שביקשתי. לא איימת בפיטורים לגבי הצפון, לא על אופקים, לא על יוקר המחיה, לא על דירוג האשראי, לא על זה שאתה בעצמך באת ואמרת שהממשלה הזו כושלת כישלון חרוץ, גם האוצר וגם הכלכלה ביוקר המחיה. לא על זה. אתה יודע במה הכי אכזבת אותי? תמיד אתה שואל אותי מה יש לעשות, מה תעשו, תמיד אתם אומרים מה לא, ואז אתה מוצא מה כן. נכון, לא נכון, חוקי, לא חוקי. אתה שמת התפטרות ופירוק הממשלה רק כשזה נגע לסקטור שלך. לא על החטופים. לא על הצפון. מה עם החל"ת בצפון? מה עם האפליה בארנונה? מה עם מינהלת תקומה? מה עם מינהלת הצפון? כמה דברים עוד צריך לעשות כדי שתעשו משהו? מה אתה רוצה? מה אתם רוצים? מה אתה בכלל מתווכח עם ולדימיר? אתם הממשלה הגרועה ביותר בהיסטוריה. תגיד, אתה רציני? יש לך הגיון בריא? מה אתה מסתכל עלי בכלל? איך אתה יכול לדבר על פיצויים? פינדרוס, איך? העברתם כאן החלטה שאתם מתעלמים מ-מודיס, אתה זוכר את זה?

היו"ר משה גפני:

נאור, מספיק.

נאור שירי (יש עתיד):

ועדת הכספים לא מקבלת את ההחלטה של מודיס. שתי הורדות דירוג אשראי והשלישית בדרך. הגירעון, אף אחד בכלל לא יודע. לא עבר תקציב מדינה על הסיגריות בשדה התעופה. לא על החל"ת שאת לא מאריכים אותו. תגיד, אתה רציני? יש לדבר כלל פנים לדבר עם האזרחים? את מישהו זה מעניין?

היו"ר משה גפני:

נאור, מספיק. תודה רבה.

נאור שירי (יש עתיד):

עוד פעם תודה.

היו"ר משה גפני:

כן. אורית, בקצרה.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לדבר בנחת אבל לדבר אליך מהלב. בסוף כל הצעקות שאנחנו שומעים כאן באמת מבטאות תסכול הולך וגדל של הציבור בישראל ושל חברי הוועדה. בסף אתה מנהיג של מגזר שלם. אתמול התקיים דיון בעתירה בנושא חוק הפטור מגיוס של בחורי הישיבות. ומה הכול מתחבר? מול שופטי בג"ץ עמד נציג של איגוד הישיבות, אני לא זוכרת בדיוק את שמו, ומה שלי הפריע, הוא כל הזמן דיבר על הנפגעים, על הנפגעים ועל הנפגעים והוא לא התכוון לחיילינו הנפגעים, הוא לא התכוון לחיילי המילואים כשהוא קרא להם נפגעים אלא בנפגעים הוא התכוון לאברכים שייפגעו בגלל שיפסיקו לשלם להם קצבאות. אני חשבת שזה חוסר רגישות נוראי להגיד נפגעים, נפגעים ונפגעים כשיש לנו באמת מאות רבות של חיילים נפגעים ואם אני לא טועה מעל 10,000 פצועים. זה כל הסיפור. אתה מנהיג של המגזר הזה, ואנחנו יושבים כל פעם בכל דיון וכל הזמן עסוקים להבטיח את הזכויות של המגזר הזה וגם השאלות שהופנו אליך קודם.

אני מבקשת שיערך דיון בנושא של חובות למדינה במיסים של רשויות החינוך החרדיות. זה נושא לגיטימי לדיון בוועדת כספים. לדיון יבוא החשב הכללי, ראש אגף התקציבים, כדי להבין מה בדיוק הכללים ולא לשמוע את זה רק מפיד. אני באמת פונה אליך בימים כאלה. רק היום פרסמו שיש עוד גופה של חטוף. בואו נעלה רמה. אתה מנהיג של מגזר במדינת ישראל. מה שהיה לא יוכל להישאר, אדוני היושב-ראש. אתה יכול לקחת חלק בהובלת התיקון הזה במקום להתנהג כאילו לא קרה ה-7 באוקטובר.

נאור שירי (יש עתיד):

אתה יושב-ראש ועדת הכספים של כל עם ישראל.

היו"ר משה גפני:

אתה לא ברשות דיבור.

נאור שירי (יש עתיד):

אתה יושב-ראש ועדת הכספים של כל מדינת ישראל ולא רק המגזר שלכם.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אנחנו עוברים להצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (קרן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024. אנחנו מקדמים בברכה את מנהל הרשות לניירות ערך ספי זינגר. בבקשה, אנחנו מתכבדים לשמוע אותך.

יוסף זינגר:

תודה רבה אדוני היושב-ראש. תודה לכל חברי הוועדה על הדיון הזה. בעינינו זה דיון חשוב מאוד. זו גם הצעת חוק חשובה. תודות לוועדה וליושב-ראש על הזמן שהוועדה מוצאת לנכון להקדיש להצעה הזאת.

הליבה שלה הצעה הזאת זה מה שנקרא קרנות כספיות. קרנות כספיות, המטרה שלהן היא בסופו של דבר לפתח את שוק הכסף במדינת ישראל ואם אני אהיה קצת יותר ספציפי, לאפשר חלופות לפיקדונות בנקאיים ובעיקר לעובר ושב בנקאי שיאפשרו יותר תחרות ויותר אפשרויות לציבור בתוך העולם הזה.

מדברים עכשיו הרבה מאוד על יוקר המחיה וגם על תחרות במערכת הבנקאית ובעינינו ההצעה הזאת היא נדבך חשוב מאוד בתוך הדבר הזה. רשות ניירות ערך בתקופה האחרונה מובילה לא מעט מהלכים שקשורים לפתיחת התחרות בשוק הבנקאי, מה שנקרא בנקאות פתוחה. ממש בימים אלה נכנס לתוקף חוק שירותי תשלום שבעצם פותח את כל עולם שירותי התשלום לתחרות. זו חקיקה שעברה בשנה שעברה והיום מושלמת ונכנסת לתוקף ממש בימים אלה. ההצעה הזאת היא עוד רגל של אותה פתיחות ומתן אפשרות רחבה יותר לציבור לנהל את הכספים שלו ובעיקר פתיחה לתחרות של המערכת הבנקאית.

יש היו משהו כמו כמעט 500 מיליארד שקלים בחשבונות בעובר ושב שאני מניח שחלקם הגדול לא נושאים ריבית או נושאים ריבית נמוכה מאוד. הקרנות הכספיות הן סוג של חלופה לזה.

אלי דלל (הליכוד):

יש לכם ניתוח של הפיקדונות כמה מהם הם לאנשים מבוגרים בני 67 ומעלה?

יוסף זינגר:

אני לא בפיקדונות.

אלי דלל (הליכוד):

אבל חשוב שיהיה מספר כזה או לפחות ניתוח כזה כדי שנראה היכן נמצא רוב הכסף.

ענבל פולק:

זו שאלה לבנק ישראל. לנו את הנתונים על הפיקדונות.

אלי דלל (הליכוד):

זאת שאלה באופן כללי. אם אפשר לקבל תשובה מבנק ישראל, אני אשמח.

יוסף זינגר:

כמו שאמרתי, יש יותר מ-500 מיליארד שקלים בחשבונות עובר ושב. קרנות כספיות הן בסופו של דבר תחליף לדבר הזה. מה הן קרנות כספיות? קרנות כספיות, המבנה המשפטי שלהן הוא קרן נאמנות שזה מכשיר שברגיל נועד להשקעה בשוק ההון במניות, באג"ח, בשוק ההון בישראל בעיקר ולא רק בישראל. קרנות כספיות הן בעצם תחת אותו מבנה משפטי, מתן אפשרות להשקיע במשהו שהוא מאוד מאוד עם סיכון מאוד נמוך, מאוד נזיל ובסופו של דבר מהווה תחליף לפיקדון. החשיבות של זה היא שאם עד היום רצית לשים את הכסף שלך בפיקדון ושהוא יהיה נזיל לך ושיהיה בוודאות מאוד גבוהה, החלופה העיקרית שהייתה לך היא לשים את הכסף בתוך הבנק בעובר ושב שלך וזה מציב לך עוד חלופה ועוד חלופה שהיא נושאת ריבית, היא נותנת לך תשואה על הכסף שלך.

שוב הכסף כבר עכשיו מאוד מאוד מתפתח בשנים האחרונות, הוא מתפתח בעולם והוא מתפתח במיוחד בישראל ובמיוחד לאור עליות הריבית. ברגע שהריבית עולה, יש ערך גדול גם כשאתה משאיר את הכסף לתקופה קצרה ואתה משאיר אותו נזיל. אתה יכול לקבל ריבית שהופכת להיות יותר ויותר משמעותית. באמת בשנים האחרונות שוק הכסף צמח וקפץ פי כמה וכמה מכפי שהוא היה בשנים לפני כן והיום הוא מגיע לכמעט 120 מיליארד שקלים שנמצאים היום בקרנות הכספיות.

אבל אם אנחנו רוצים להמשיך ולפתח את השוק הזה, אנחנו צריכים לעשות גיוון יותר רחב ולאפשר מרחב יותר גדול של השקעות שיהיו בתוך עולם הקרנות הכספיות. כלומר, לאפשר לקרנות הכספיות להיות כלי שיוכל לאפשר ביתר קלות להתחרות בעולם הפיקדונות, יוכל ביתר קלות לאפשר מרחב ללקוח להשקיע בהם ובעצם זו הליבה של ההצעה הזאת.

אם אני ממקד היכן העיקר מבחינתנו בהצעה, אני חושב שזה בשלושה מקומות. בגיוון של המוצר, זו נקודה אחת, בנגישות של המוצר ובגמישות של התפעול שלו ואומר למה אני מתכוון. הגיוון של המוצר הוא בעצם מתן אפשרות לסגור פיקדונות כמו שיש במערכת הבנקאות לתקופה של שבוע, לתקופה של חודש, לתקופה של מספר חודשים, בעצם להפוך את הקרן הכספית לכלי שיש בו יותר מנעד ומרחב של אפשרויות שהן חלף פיקדון. זה בהיבט גיוון המוצר. זאת בעצם הליבה של ההצעה.

החלק השני של ההצעה, אם רוצים שהשוק הזה יתפתח, זאת נגישות ואומר מהי הנגישות. אמרתי שקרן כספית היא במבנה של קרן נאמנות וכדי שקרן נאמנות תהיה נגישה לציבור הרחב, רוב הציבור קונה את הנכסים שלו דרך המערכת הבנקאית ולכן בשביל לפתוח את זה, אנחנו צריכים לעשות שני דברים: האחד, לאפשר ליותר שחקנים להציע קרנות כספיות. בדרך כלל מי שמציע קרנות נאמנות זה מי שיש לו רישיון ייעוץ, מי שיכולים להיות מייעצים מורשים, אבל זה מגביל מאוד את מי שיציע את זה לציבור. אנחנו רוצים שזאת תהיה חלופה טובה. אנחנו חייבים להרחיב את הגופים שיוצעים קרנות כספיות וזה חלק אחד שבהצעה. בעצם מספר הגופים המרושיינים שיוכלו להציע הצעות. עדיין זה לא יהיה כל אדם. עדיין אנחנו רוצים שאלה יהיו גופים מפקחים אבל כן להרחיב את הגוף הזה. הצד השני הוא שהמערכת הבנקאית שהיא בסופו של דבר המקום אליו מוזרם חלק גדול מכספי הציבור גם בתוך המערכת הבנקאית, הקרנות הכספיות יוכלו להיות מוצגות באופן נגיש, באופן ברור ובאופן שהוא גם תחרותי למערכת הבנקאית.

בעניין הזה גם נעשתה עבודה – יושבת כאן נציגת בנק ישראל – משמעותית עם הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל כדי להבטיח את מה שאמרתי. כלומר, להבטיח שבתוך המערכת הבנקאית, בעיקר באפליקציות ובאתרים, זה בעצם הדרך בה הרוב המכריע של הציבור רוכש מוצרים פיננסיים. החלופה של קרנות כספיות תהיה באופן שיהיה ברור שהיא חלופה לפיקדון, שבעצם אתה יכול לבחור או פיקדון בבנק או קרן כספית וזה יוצג באופן שכמו שאמרתי מייצג תחרות ומייצר שוויוניות ותחליפים בין שני המוצרים האלה.

היו"ר משה גפני:

מי מחייב את הבנקים לעשות את זה?

יוסף זינגר:

בעניין הזה אנחנו נמצאים בעבודה מול בנק ישראל. אני מניח שבנק ישראל יוכל להרחיב יותר אבל הכוונה היא שהפיקוח על הבנקים יוציא נוהל הוראה בנקאית.

היו"ר משה גפני:

מי נמצא מבנק ישראל? אני אבקש אחר כך לדעת מה מחייב את הבנקים. הבנקים יעשו את מה שנוח להם.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

מה שרווחי להם.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

מה שירוויחו ממנו.

היו"ר משה גפני:

נכון. זה מאוד חשוב לדעת. נמצאת כאן גם הרשות לניירות ערך אבל גם בנק ישראל. כולנו רוצים לדעת את זה כי אחרת אנחנו יכולים לעשות חוק ובסוף לא יישמו אותו כי הבנקים רוצים להרוויח עוד כי כנראה הם לא מרוויחים מספיק.

יוסף זינגר:

אמרתי שלושה דברים כאשר הנושא הראשון הוא הגיוון. החלק השני הוא הנגישות עליה דיברנו עכשיו והחלק השלישי היא הגמישות. כלומר, כדי שזה יהיה מכשיר שהוא באמת יוכל להתחרות במערכת הבנקאית, הדרך שבה המכשיר הזה מנוהל צריכה להיות גם שיהיה אפשר ליישם אותו באופן מהיר כי בעצם הוא נכון בעיקר לתקופות של ריבית גבוהה במיוחד ואנחנו רוצים שהוא יוכל להיכנס לתוקף כמה שיותר מהר. באופן שבו מיישמים אותו, חשוב שגם הוא יהיה נגיש וגם הוא יהיה עם יכולת גמישות של הרגולטור להפעיל אותו.

היו"ר משה גפני:

זה נשאל קודם אבל אחד הנושאים המרכזיים שעלו בישיבה הקודמת, מה שהוביל חבר הכנסת דלל, הנושא הזה של הקשישים שיש להם כסף בעובר ושב והם בקושי יודעים את זה. אתה עושה כאן תוכנית לאלה שידעו על כך רק מכיוון שהם קוראים עיתונות כלכלית, בעיקר יתד נאמן כמובן. אותם אנשים קשישים שיש להם כסף ואלוהם אתה מכוון את החוק הזה, מי מגיע אליהם או באיזו צורה מגיעים אליהם כדי שהם ידעו שצריך להעביר את זה לקרן כספית או לכל דבר שפותר את הבעיה הזאת? הכסף שוכב בעו"ש והם לא יודעים מה לעשות. איש קשיש אפילו לא מרים טלפון כי עד שמשיגים את הבנק לוקח זמן.

ינון אזולאי (ש"ס):

אמרו שיוכלו לשלוח מסרונים, לשלוח שורה לעדכן אותו.

היו"ר משה גפני:

דלל, זה כפי שאמרתי?

אלי דלל (הליכוד):

כן. אמרת את הדברים. אני אוסיף יותר מאוחר.

יוסף זינגר:

אני מסכים לגמרי שאחד האתגרים החשובים של הצעת החוק הזאת הוא להבטיח את הנגישות. נעשה את זה גם דרך הרחבת הגופים שיכולים להציע לאותו אדם. גופים מפוקחים אחרים שהוא עובד מולם, גם הם יוכלו להציע. אלה יהיו עוד ערוצים שדרכם אפשר להגיע וגם דרך המערכת הבנקאית שצריכה להיות מחויבת להציע את המוצר הזה כמוצר חלופי.

אם כן, הרכיב השלישי הוא הגמישות וכדי לאפשר את הגמישות, בהצעה הזאת אנחנו מבקשים שחלק משמעותי מההוראות יהיו הוראות שיהיו בידי הרשות, הוראות שמאפשרות גמישות. אנחנו גם בשיח עם שלומית בעניין הזה.

היו"ר משה גפני:

כן. אני דיברתי עם שלומית על העניין הזה. כאן אנחנו לא אוהבים שלוקחים דברים מוועדת הכספים ומעבירים אותם לגוף שמבצע אבל יכול להיות שבמהלך הדיון על הסעיפים נגיע לאיזושהי הסכמה.

יוסף זינגר:

זה לא עניין רוחבי. בשלב הזה זה עניין ספציפי למוצר הזה.

ינון אזולאי (ש"ס):

השאלה אם זה בכלל קיים, שלוקחים ממקום אחד ומעבירים. הרי זה לא קיים.

היו"ר משה גפני:

אנחנו תמיד אומרים שהפקידות בממשלה מתחלפת. אתה למשל תקבל דרגה יותר גבוהה בתפקיד אחר. ועדת הכספים לא מתחלפת.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

גם היושב-ראש לא מתחלף.

היו"ר משה גפני:

היושב-ראש מתחלף. מאז ומתמיד אנחנו רוצים את הפיקוח הפרלמנטרי. לפעמים יש מקרים כאלה שאומרים שזה המקרה שבו צריך שתהיה אפשרות לעשות את הדברים מהר. ה-מהר לפעמים הוא בעוכרנו כי יכולה להיות מציאות כזאת בה אין פיקוח פרלמנטרי ואפשר לשנות בעניין.

יוסף זינגר:

אני מקבל. אני כן רוצה לומר שאכן זה תפקידה של הוועדה לפקח על הרגולטורים בעיקר מול הגופים המפוקחים. דווקא במקרה הזה, זה אירוע יחסית חריג בגלל הצורך שלו בגמישות ומהירות וגם שהתעשייה עצמה, הגופים המפוקחים, הביעו תמיכה מלאה בהצעת החוק הזאת. זאת אומרת, אנחנו לא במתווה שבו יש מתח בין רגולטור שרוצה הרבה סמכויות לגופים מפוקחים שאומרים שאנחנו מפחדים מהרגולטור ולכן חשוב לנו שתבוא הוועדה או הכנסת ותפקח על הרגולטור. מערך היחסים, בעיקר בתחום הזה של הקרנות, נמצא שהפיקוח בגופים המפוקחים צמודים בצורה מאוד טובה יחד ואין ביניהם מתח. באמת לראיה שהגופים המפוקחים הם בעד הצעת החוק.

ינון אזולאי (ש"ס):

הצעת החוק בסדר, אבל עצם העברת הסמכויות משר האוצר לרשות שוק ההון, שם הבעיה.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

היושב-ראש, קודם כל תודה רבה על ההצגה. הייתי רוצה שתסביר לוועדה. הרי כבר יש קרנות כספיות. אתה בעצם בא אחרי שאתה כבר מכשיר את זה ואתה מסדיר את זה בחקיקה. מה הרבותה בחקיקה ולמה היא לא הגברת הנטל הרגולטורי במכשיר הזה שכבר פועל? אני אשמח להבין כי עכשיו יקבעו כללים, יקבעו תקנות, ואני שואלת מה הבנפייט כאן.

ענבל פולק:

אני רוצה לומר שיש קרנות כספיות לקרנות יום, לקרנות נזילות יומית. בגלל שהן קרנות נזילות יומית, יש עליהן הרבה מגבלות כאשר המגבלה העיקרית היא שאנחנו לא מאפשרים לקרן כספית יומית להציג תשואה צפויה. כאשר אנחנו מדברים על להתחרות בפיקדונות שהדבר הכי שקוף שהלקוח, הציבור, מאוד קל לו והוא יודע לכמה זמן, כתוב לו בפיקדון עולה שלושה חודשים והריבית שתקבל עליו היא שני אחוזים. קרן כספית לא יכולה להתחרות בזה. רק מביני עניין יודעים שהם ישקיעו בקרן כספית שמשקיעה במק"ם עם פיקדונות, הם יקבלו את ריבית בנק ישראל או כמה שיותר צמוד. בישיבה הקודמת היו לנו גם נתונים שזה באמת המכשיר שהכי נצמד לריבית בנק ישראל. אנחנו רוצים להגיע לציבור הרחב שהוא למעשה משקי הבית שסוגרים בפיקדונות לתקופות זמן יחסית קצרות ועד שם רמת התמסורת של הריבית של משקי הבית, ובנק ישראל פרסם, עומדת על 51 אחוזים.

התיקון כאן היום הוא תיקון לקרן קיימת שנקראת קפ"ס. הקרן כבר קיימת אבל היא נחקקה ב-2008 באמצעות חוק ראשי ותקנות והיא הגבילה לשבוע ימים בלבד והיא באמת אפשרה לתת את התשואה הצפויה עם מנגנון קיזוז, כל מיני הוראות שבתקנות ניתן. אמרנו איך ייחשבו את התשואה הצפויה, מה יוכלו לעשות כדי לא להטעות. מה שקרה זה שאף אחד בשוק לא קנה את הקרן הזאת, לא נוצר מוצר אחד כזה מ-2008.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

איך החקיקה הזאת תשפר את המצב?

ענבל פולק:

בחקיקה - ונגיע להתחלת הקראת סעיפי החקיקה - אנחנו מבקשים לפתוח את המועדים הקבועים לא לשבוע אלא באמת לאפשר ליצרני הקרנות הכספיות לייצר קרן כספית לפי המועדים שיש בפקדון. אנחנו כרשות לא יודעים, ועדת הכספים נכבדת אבל היא לא יודעת להגיד מה יהיה המוצר הבא, הפיקדון הבא שהבנק יוציא.

היו"ר משה גפני:

שואלת חברת הכנסת פרקש למה צריך את החקיקה הזאת. הרי המכשיר הזה קיים. למה אי אפשר לשנות במכשיר עצמו?

ינון אזולאי (ש"ס):

כי כיום אין לכם את המכשיר.

היו"ר משה גפני:

לשם מה צריך את החוק?

ינון אזולאי (ש"ס):

כי היום זה מקובל נגיד רק לשבוע.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

אבל אי אפשר לסדר את זה בהוראות חוזר של בנק ישראל למשל?

ענבל פולק:

לא. כי זה חוק הקרנות. אנחנו באים לסדר את זה.

יוסף זינגר:

אני רוצה להשיב. אם מראש – וזה הרכיב השלישי עליו דיברנו – החקיקה הזאת הייתה בנויה באופן שמאפשר גמישות, יכול להיות שלא היית צריך את הצעת החוק. אבל החקיקה הזאת נבנתה מראש באופן שהוא מאוד מאוד קובע בחקיקה ראשית ובתקנות דברים מאוד מאוד ספציפיים. משנת 2008 עד 2024 העולם התפתח ולכן בעצם החקיקה נותרה מאחור והמשק התפתח. דברים שהיום צריכים אי אפשר לעשות.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

למה הם מוגשים בחקיקה המקורית עם קרן כספית? זה נבע מתפיסה שהיא נחשבה לקרן פחות אמינה בעיני המחוקק? למה?

אמיר וסרמן:

היועץ המשפטי של רשות ניירות ערך. הסיבה היא היסטורית. זאת טכניקה לא נכונה לכתובת רגולציה שנקבעה באופן מאוד קשיח. החקיקה היא קשיחה. המוצר הזה מצליח, הוא צבר כבר יותר מ-100 מיליארד שקלים בניהול. אנחנו חושבים שהוא יכול להיות מצליח מאוד ולכן צריך להסיר מגבלות שיש בחקיקה. התיקון כעת מסיר מגבלות.

שלומית ארליך:

זאת לא הייתה השאלה שנשאלה. שאלה חברת הכנסת פרקש למה מלכתחילה סברו שנכון להגביל את זה. אפשר היה גם לכתוב את החקיקה אחרת ולנסח את זה.

אמיר וסרמן:

נכון אבל היסטורית החקיקה של קרנות נאמנות כתובה בצורה מאוד פרטנית ומאוד קשיחה, גם החוק עצמו שמונה הרבה מאוד סעיפים וגם תקנות פרטניות בכל נושא ונושא. כשרוצים לגוון מוצרים, להפוך אותם לשונים מעט מכפי שהגו מלכתחילה, לפני 15 שנים, קשה לעשות את זה. לכן אנחנו כאן מציעים להסיר מגבלות.

היו"ר משה גפני:

למה לפני 15 שנים עשו את זה כך?

שלומית ארליך:

למה קבעו את זה לשבוע?

אמיר וסרמן:

קבעו קטגוריות של קרנות ומגבלות מאוד מפורטות לגבי אופן השקעת הנכסים אולי מתוך תפיסה שמרנית לגבי הסיכון כשיש מוצר חדש. אגב, המוצר הזה עדיין יהיה מאוד סולידי גם אחרי התיקונים.

ינון אזולאי (ש"ס):

גם לא הייתה כל כך מודעות למה שיש בביקדונות של הבנקים, להשתוללות של הבנקים. ברגע שאתה רואה שהיום הכול קבור שם, רוצים לעשות משהו אחר. רוצים להוציא מהבנקים כדי שאנשים כן יוכלו ליהנות מהדבר הזה.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

אתה אומר שהסרת המגבלות לא מעלה את הסיכון של המוצר.

אמיר וסרמן:

היא לא אמורה להגדיל את הסיכון.

היו"ר משה גפני:

אני לא יודע אם יועץ משפטי צריך להגיד את זה אבל בעצם מה שיוצא מהדברים שלכם זה שהעולם משתנה.

אמיר וסרמן:

העולם משתנה ואנחנו רוצים להגביר גם את התחרות במוצרים הקיימים. בביקדונות.

היו"ר משה גפני:

מה שהיה לפני 15 שנים לא נכון להיום והראיה שהקרן הזאת קיימת, קרן כספית קיימת, ולא מתקדמת.

אמיר וסרמן:

היא מתקדמת אבל יכולה להתקדם עוד יותר ויש לנו גם ניסיון.

יוסף זינגר:

זאת בעצם רחבה של כלים יותר מגוונים, לא רק לשבוע אלא גם לחודש וגם לשלושה חודשים. מה שמציע הבנק, תהיה חלופה.

היו"ר משה גפני:

וזה אי אפשר בלי חקיקה.

יוסף זינגר:

לכן צריך חקיקה.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

הם כאילו מורידים עכשיו את הסמכות אליהם ברגולציה שתהיה יותר גמישה.

היו"ר משה גפני:

תכף נראה בחוק עצמו. מה זאת אומרת הם מורידים? השאלה אם אנחנו בעניין או לא בעניין. העקרון של מה שהם אומרים זה שמשנים את הכללים בגלל שעד עכשיו מה שהיה לפני 15 שנים לא נתן תוצאות משביות רצון. זה המצב.

בנק ישראל, בבקשה. מי יאמר לבנקים מה לעשות מלבד הרווח שלהם? זה כל הזמן מרחף כאן באוויר. כמובן שהאצבע מופנית לבנק ישראל שהוא בעל הבית.

גרניט אופק:

אני מהפיקוח על הבנקים. הפיקוח על הבנקים דואג לשקיפות מידע ללקוחות והנגשת מידע ללקוחות כבר הרבה מאוד שנים. זאת אחת המטרות שלנו. בחודש שעבר הוצאנו הוראה שפורסמה בנוסח סופי ותיכנס לתוקף בעוד שנה בנושא הפיקדונות. אנחנו קשובים לשיח ומודעים לו וכך גם כל החברים שיושבים כאן בחדר שעושים על מנת לתקן את המצב.

במסגרת ההוראה הזו פעלנו לעשות כמה דברים. עשינו רשימה של מוצרים סטנדרטיים כדי לפשט את המצב עבור הלקוחות, גם קבענו פורמט קבוע שיפורסם וגם קבענו חובה לייצר מנגנון אינטראקטיבי ונוח עבור הלקוחות. בתוך כל העולם הזה משתלב בעינינו בצורה טבעית נושא הקרנות הכספיות. כמו שציין יושב-ראש הרשות אנחנו בשיח בנושא וסבורים שאפשר לשלב כוחות ולהציג גם את נושא הקרנות הכספיות ביחד עם המידע לציבור בנושא הפיקדונות.

מי שיעשה זאת נהיה אנחנו, הסמכויות הן שלנו במסגרת ההוראות ניהול בנקאי תקין.

היו"ר משה גפני:

מה יקרה אם הבנקים לא ישווקו את זה?

גרניט אופק:

על פי ההוראה הם יהיו מחויבים לעשות זאת ויש לנו סמכויות להטיל עיצומים כספיים. לא לשווק. להציג את המידע באתרים.

היו"ר משה גפני:

כן, להציג. מה העיצומים שלכם כלפי הבנקים אם אתם רואים שהם לא משתדלים בעניין הזה?

גרניט אופק:

הכוונה שלנו היא לקבוע בהוראות שהם יהיו מחויבים להציג ואפילו אנחנו נאמר להם איך.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

אבל את זה יכולתם לעשות בלי קשר לחיקוק הזה. למה לא עשיתם את זה עד עכשיו? אנחנו בימים של ריבית גבוהה כבר מעל לשנה. כבר שנה וחצי. למה עדיין לא הוצאתם את ההוראה? למה אתם מחכים?

גרניט אופק :

הוצאנו את ההוראה הזאת בהקשר של הפיקדונות. היא כבר יצאה. בהקשר של הקרנות הכספיות אנחנו משתלבים עם העבודה שרשות ניירות ערך עושה עכשיו. זה צריך ללכת ביחד. אי אפשר היה לעשות את זה לפני שהחוק יושלם.

ינון אזולאי (ש"ס) :

אגב, אתם מסכימים לחוק, נכון? אתם גם חושבים שצריך להוציא מהבנקים את האפשרות שהפיקדונות והכול יהיה גם בקרנות האלה.

גרניט אופק :

אנחנו בעד לעודד את התחרות.

ינון אזולאי (ש"ס) :

זה נובע ההבנה שלכם שבאמת הבנקים ...

גרניט אופק :

זה נובע מתוך הרצון שלנו כאשר אנחנו רואים לנגד עינינו את טובת הציבור ואת טובת הלקוחות ושואפים לשפר את המצב.

ינון אזולאי (ש"ס) :

אגב, יש לנו עוד כמה מספר חוקים שה לטובת הציבור והלקוחות. יש עוד חוקים שעוזרים לכם. אם תרצו, רק תסכימו עליהם. הם גם נמצאים על שולחן הנגיד.

נאור שירי (יש עתיד) :

מה זה תסכימו? אתה המחוקק.

היו"ר משה גפני :

יש כאן שני חלקים. לגבי החלק של המחוקק, אתה צודק אבל יש את החלק של הביצוע שזה בנק ישראל.

נאור שירי (יש עתיד) :

אתה מחוקק חוקים והבנק לא מבצע?

ינון אזולאי (ש"ס) :

נאור, אני אגיד לך משהו. אתה יודע שאנחנו כאן בוועדה וגם משתדלים לשמוע את גורמי המקצוע ולא פעם בהעברת חוקים.

נאור שירי (יש עתיד) :

כאן בוועדה?

ינון אזולאי (ש"ס) :

אני כמחוקק, בוועדה ובכל מקום. הבוקר הייתי בוועדת הכלכלה עם חוק שלי. הלכתי יד ביד עם משרד המשפטים ורשות התחרות. יש עוד מספר חוקים.

נאור שירי (יש עתיד):

ינון, אח שלי, שנה וחצי הדבר האחרון שבועדות אחרות בכנסת שמעו זה לגורמי המקצוע.

ינון אזולאי (ש"ס):

אני חושב שבעניין הזה אתה טועה אבל עזוב.

זהר בוצר שלו:

רשות התחרות. אני שמחה מאוד לשמוע את הדברים של בנק ישראל ואת העובדה שהם שוקלים לקבוע הוראות שהן הוראות שבעינינו יסייעו באופן משמעותי לתחרות. בדיון הקודם הוצגו ההוראות הנשקלות על ידי רשות התחרות בין היתר במסגרת ההכרזה על הבנקים כקבוצת ריכוז. הוראות דומות בין היתר שנוגעות להנגשה של הקרנות הכספיות. שאל היושב-ראש לגבי הסוגייה של העו"ש, הוראות שנוגעות גם לאיזושהי הודעה שתקפוץ ללקוח אולי פעם ברבעון לגבי הכספים שיש לו בעו"ש והחלופות שעומדות בפניו, גם קרנות כספיות, גם פיקדונות יומיים והחלופות שעומדות בפניו. היושב-ראש שאל גם על הסמכויות. ככל שההוראות שנשקלות באמת ייפלו על הבנקים, יהיו גם סמכויות אכיפה עצמאיות של רשות התחרות מכוח ההוראות.

היו"ר משה גפני:

אתם תתערבו בזה?

זהר בוצר שלו:

אנחנו נמצאים כבר בהליך מול הבנקים. אנחנו נמצאים בשימועים.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

אתם בהליך הזה כבר שלוש שנים. סליחה שאני אומרת, אני תומכת בו, אבל מה הצפי שם? מתי זה יסתיים?

זהר בוצר שלו:

אנחנו נמצאים בשימועים. זה הליך חקיקה.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

זה יסתיים במאה הנוכחית?

היו"ר משה גפני:

יותר נכון לומר שהיא שואלת מה הסמכויות שלכם. מה יקרה אם הבנקים לא ישמעו לכם.

זהר בוצר שלו:

לנו יש את סמכויות האכיפה העצמאיות שלנו במסגרת החוק שלנו.

היו"ר משה גפני:

אפשר לדעת מה סמכויות האכיפה שלכם?

זהר בוצר שלו:

תלוי בהפרות שיהיו.

היו"ר משה גפני:

אלה קנסות על הבנקים? מה?

זהר בוצר שלו:

יהיו לנו סמכויות. תלוי כמובן אם יהיו הפרות ומה ההפרות שיהיו. כמו שאמרת, נוכל להטיל עיצומים.

נאור שירי (יש עתיד):

מה הסנקציה?

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

הכרזה על קבוצות ריכוז. צריך תהיה הכרזה אחרי שימוע. מתי ההכרזה?

זהר בוצר שלו:

אנחנו פתחנו בתהליך הזה. אנחנו כרגע כבר נמצאים בשימועים מול הבנקים לגבי ההוראות הנשקלות.

היו"ר משה גפני:

יש לנו כאן בוועדה טענות נגד רשות התחרות. אנחנו עושים חוקים ואנחנו גם מאשרים תקנות ואנחנו מקווים שיבצעו את הדברים האלה כי זאת טובת העניין וכולם מודים בזה. אין ויכוח שזה מה שצריך לעשות לטובת הלקוחות ולטובת הציבור. כל הזמן אני מנסה לדעת, רשות התחרות שאנחנו תולים בה הרבה תקוות, מה בסוף היא עושה אם הדברים האלה לא מתבצעים. פעמים רבות הבנקים עושים את מה שנוח להם מבחינת הרווחים שלהם וזה לא טובת הלקוחות.

זהר בוצר שלו:

זה הרעיון של המהלך הזה.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

מה שאת מחדדת זה שברגע שאתם תשלימו את המהלך, אתם תוכלו לתמוך את הצעד הזה של בנק ישראל ורשות ניירות ערך בצעדי אכיפה. זה מה שאת אומרת?

זהר בוצר שלו:

קודם כל, יהיו לנו ההוראות. ההוראות שלנו הן עצמאיות. ההליך שלנו הוא עצמאי.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

מובן. הכול מובן.

זהר בוצר שלו:

מן הסתם גם סמכויות אכיפה.

היו"ר משה גפני:

למה בנק ישראל לא שבע רצון ממה שהיא אומרת?

גרניט אופק:

זה לא שהוא לא שבע רצון אלא שלנו יש את הסמכויות שלנו.

ינון אזולאי (ש"ס):

ולכם ברשות התחרות יש את הסמכויות שלכם. אתם תוכלו לאכוף?

זהר בוצר שלו:

זה הרעיון.

ינון אזולאי (ש"ס):

יש לכם מספיק תקנים כדי לאכוף?

זהר בוצר שלו:

אני לא האדם להשיב על השאלה הזאת אבל תהיה לנו את הסמכות.

אימאן ח'טיב יאסין (רע"מ – הרשימה הערבית המאוחדת):

אני אומרת לסגור את הישיבה.

נאור שירי (יש עתיד):

לסגור את הישיבה? איזו ישיבה? עוד פעם גפני יאיים בהתפטרות אם יסגרו עכשיו ישיבות.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. בבקשה, להתחיל להקריא את הצעת החוק.

יאירה פרנקל:

אם אפשר לפני כן הערה. ייעוץ וחקיקה, המחלקה הכלכלית, משרד המשפטים. רציתי להעיר לעניין הסמכויות. העברת הסמכויות לידי רשות ניירות ערך. רציתי לתאר שאנחנו ישבנו עם רשות ניירות ערך במשך חודשים ארוכים ממש על הנושא הזה. אנחנו רצינו לוודא, כמו שנעשה גם אצל רגולטורים פיננסיים אחרים, שהסמכות המהותית העקרונית, הנורמה, תישאר ותיקבע בחקיקה. וידאנו שאנחנו מעבירים לרשות סמכויות רק בעניינים שהם באמת יותר יישומיים, פרקטיים ומקצועיים שדורשים גמישות ופירוט וזה יהיה מקצועי. אנחנו נראה את זה עת נעבור על הצעת החוק.

ינון אזולאי (ש"ס):

יש את זה בעוד מקרים?

יאירה פרנקל:

חשוב לומר שאנחנו עבדנו בצמוד והשווינו, כל הזמן השווינו, למה שיש גם לפיקוח על הבנקים וגם לרשות שוק ההון.

שלומית ארליך:

אבל בתוך העולם הזה של שוק הכסף או בתוך עולם הקרנות, לקחו כאן איזשהו מגזר שעוסק רק בנושא של קרן כספית מתוך הסך כל.

יאירה פרנקל:

אני מבינה שיש מהלך יותר רחב כדי להשוות.

ינון אזולאי (ש"ס):

אם יש מהלך יותר רחב, למה לא להביא את כל המהלך ביחד?

יאירה פרנקל:

כי זה עניין דחוף. זה לטובת הציבור.

ינון אזולאי (ש"ס):

יכול להיות שאולי כדאי לזרז. אם למשל את המהלך הזה לא נאשר, כולם לחוצים לעשות את כל המהלך אם הוא דבר טוב. אני באמת שואל.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

התשובה ברורה.

יוסף זינגר:

אני רוצה להשיב. אנחנו כן שוקלים מהלך יותר רחב שבאמת יתאים את הדרך שבה פועלת רשות ניירות ערך למה שעושים רוב הרגולטורים הפיננסיים אבל זה יהיה מהלך שהוא יותר מורכב, הוא יותר רחב, הוא מן הסתם גם ידרוש עוד איזונים ובלמים. כאן באמת זה נושא ספציפי שאנחנו מרגישים איתו מאוד בנוח שהוא לא פותח איזה פתח למשהו של עודף רגולציה, עוד איזשהו פער ביכולות הפיקוח, ולכן אנחנו כן מעדיפים לעשות קודם כל את הקטן ועכשיו.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

היושב-ראש, שאלה אחרונה. מה לוחות הזמנים? נניח אנחנו מסיימים את העבודה בוועדה, תוך כמה זמן בנק ישראל יוציא את אותו חוזר שכולנו ממתינים לו בעיניים כלות ויעבוד ביחד עם רשות ניירות ערך כדי להוציא לפועל את הכאילו חיזוק של הקרנות האלה?

היו"ר משה גפני:

הערכת זמן.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

לוחות הזמנים.

גרניט אופק:

לאחר שהחוק יושלם?

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

כן.

גרניט אופק:

הוצאה של הוראה מצריכה מאיתנו כמה שלבים של התייעצות. מדובר בחצי שנה עד שנה לכל היותר.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

אתם עובדים על החקיקה הזו חצי שנה, אי אפשר במקביל להכין את החוזרים? זה שוק כל כך לא תחרותי.

גרניט אופק :

אנחנו כבר בשיח.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי) :

כל פעם שאני מנהלת שיחה עם בנק ישראל אני מתפלצת.

גרניט אופק :

אני אשמח לפרט.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי) :

כל כך הרבה עובדים, כל כך הרבה כוח אדם, תקציב עתק, אתם עובדים על החקיקה הזאת חצי שנה ועכשיו עוד חצי שנה כדי לכתוב את החוזר?

גרניט אופק :

לא. אנחנו כבר התחלנו.

חמד עמאר (ישראל ביתנו) :

היא אמרה חצי שנה עד שנה.

גרניט אופק :

אני אשמח להתייחס.

היו"ר משה גפני :

לא. אני מבקש ממך. אני לא רוצה את הפירוט. אם התוצאה של הפירוט היא חצי שנה-שנה, אני לא בטוח שאני הולך לעשות את החוק הזה. אנחנו לא נסיים אותו היום ולא נצביע עליו. כנראה נצביע בשיבה הבאה. אני מבקש שתחזיר לבנק ישראל, תחזרי לממונים על בנק ישראל. אני לא מקבל את החצי שנה-שנה. לא מקבל את זה. אני לא רוצה פירוט. המשמעות של העניין היא שאנחנו עושים כאן חוק שלדעת הרשות לניירות ערך מדובר על חוק חשוב ואנחנו גם השתכנענו בזה. מדובר בחקיקה שהיא חשובה.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי) :

בוא נכניס תאריך לחקיקה.

היו"ר משה גפני :

אם המציאות היא שצריך לחכות חצי שנה-שנה עד שתעשו הוראות או עד שבנק ישראל יכנס לעניין, לא בטוח שאני רוצה את זה.

גרניט אופק :

אני אסביר. אולי הטעיתי את הוועדה.

היו"ר משה גפני :

אני מבקש שלישיבה הבאה תבואי עם תשובה. אם מדובר על חצי שנה-שנה, יכול להיות שאני לא אצביע. אנחנו עושים כאן דברים שהם אקדמאים ועל מה שאנחנו חושבים שצריך לעשות? אנחנו כנסת, אנחנו ועדת כספים, אנחנו רוצים ליישם את זה. אם בנק ישראל לא יודע לעשות את זה ויהיו לזה הרבה סיבות מוצדקות, אז יש סיבה מוצדקת למה לעצור את הדיון. אני לא עוצר את הדיון. אני ממשיך את הדיון. לפני הצבעה אני רוצה תשובה. אנחנו חברי הוועדה נצטרך להחליט. אם התשובה תהיה סבירה

והנושא הזה בבנק ישראל יהיה בזמן סביר, בסדר. אם לא, נצטרך אנחנו חברי הוועדה להחליט מה עושים עם זה.

אורית שרייבר:

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (קרבן כספית וקרן מועדים קבועים), התשפ"ד-2024

1. תיקון סעיף 1

בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן – החוק הערי), בסעיף 1 –

(1) בהגדרה "יום חישוב המחירים" במקום "סעיף 46(ה)", יבוא "סעיפים 46(ה) או 129ג(3)".

זו בעצם התאמה להמשך הסעיפים שאנחנו מציעים בתיקון הזה.

(2) אחרי ההגדרה "מטבע חוץ" יבוא:

"מסלקה" – כהגדרתה בסעיף 44 לא לחוק ניירות ערך".

היו"ר משה גפני:

אני רוצה להבהיר. רציתי להביא את החל"ת. בדיונים הפנימיים של הוועדה אמרנו שאנחנו צריכים לברר האם זה בכלל הסתיים ואם כן, זו ועדת העבודה והרווחה. אז אמרתי לחברים אצלנו, ליועצת המשפטית ולמנהל, שאני אדבר עם אייכלר שיעלה את העניין הזה אם אכן הסתיים הנושא של החל"ת. אנחנו בודקים את העניין הזה. זה לא כאן. זה ועדת העבודה והרווחה. נאור, כדי שתנוח דעתך, אנחנו בעניין. בסדר היום רצינו לשים את זה. מישו מחברי הוועדה אמר שאני עוסק כל הזמן רק בדברים סקטוריאליים. רוב הדיונים שאני עוסק בהם בוועדה הם בנושא המלחמה. אתה יכול לבדוק.

נאור שירי (יש עתיד):

על מה שמת את ההתפטרות?

היו"ר משה גפני:

לא חשוב.

נאור שירי (יש עתיד):

על מה שמת את ההתפטרות? למה אתה עושה כך? אני שואל אותך בכנות.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה.

נאור שירי (יש עתיד):

עוד פעם תודה? על מה שמת את ההתפטרות?

היו"ר משה גפני:

קח את כל סדר היום של הוועדה ותראה.

נאור שירי (יש עתיד):

על מה שמת את ההתפטרות? אני התחננתי אליך כשהעברתם את התקציב, אמרתי לך מה לעשות, אמרת אל תעביר.

היו"ר משה גפני:

אמרתי את מה שאמרתי.

נאור שירי (יש עתיד):

כי אמרת שאמרתי סקטוריאלי.

היו"ר משה גפני:

לא אמרתי עליך.

נאור שירי (יש עתיד):

אני אמרתי את זה.

ינון אזולאי (ש"ס):

אתה לא היחיד.

נאור שירי (יש עתיד):

נכון. גם ולדימיר.

ינון אזולאי (ש"ס):

ולדימיר לא כאן ואז למה אתה מגיב?

אורית שרייבר:

הקראתי את הגדרת מסלקה. זאת הגדרה חדשה שהמטרה שלה היא להתאים את החוק לתיקון מספר 63 לחוק ניירות ערך וזה לא קשור בהכרח לתיקון הזה. זה איזשהו תיקון שצריך לעשות בחוק.

שלומית ארליך:

לא שמעו את ההסבר לפסקה (1).

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

מצביעים היום?

היו"ר משה גפני:

לא. צריך לקיים עוד ישיבה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

בעיניי כל החוק הזה הוא מיותר.

היו"ר משה גפני:

לא.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אם זה נמצא בבנקים, אותו פקיד כשיגיע אליו אותו קשיש, ימליץ לו על הדברים שטובים לבנק.

היו"ר משה גפני:

לכן חשוב לי לשמוע מה יאמר בנק ישראל.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

עוד שנה הוא יאמר לך.

ענבל פולק:

נתון מאוד חשוב לדעת הוא ש-94 אחוזים מהפעולות לסגירת פיקדונות נעשית בדיגיטל ולא נעשית באמצעות פקיד. זו נקודה מאוד מאוד חשובה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

כמה פעולות נעשות? אתם נתתם נתון לפיו יותר מ-50 מיליארד שקלים לא הולכים לפיקדון. אתם נתתם את הנתון. אותם אנשים שניגשים לדיגיטל, הם לא אלה שלא מכירים את הדיגיטל אלא אלה אנשים שלא צריכים אותנו ולא צריכים את החוק הזה.

טל ישראלי:

אגף התקציבים. חשוב לי כן להתייחס.

היו"ר משה גפני:

אם הוא היה שר האוצר בקדנציה הקודמת, הוא היה נלחם על החוק הזה.

טל ישראלי:

אני רוצה להאמין.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אל תשכח שאני סקטוריאלי.

טל ישראלי:

חשוב לי להתייחס לזה לגופו של עניין. בסופו של דבר מדובר בחקיקה שיש לה אדוות מעבר לעצם הפתיחה של הקרנות הכספיות. אנחנו שומעים את זה מכל הכיוונים, שהבנקים מוטרדים הקרנות הכספיות, מהכניסה שלהן, כי הם אומרים שהם צריכים עכשיו להציע תנאים אטרקטיביים יותר בפיקדונות כדי שהם יוכלו להמשיך לתת את הפיקדונות ככלי.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

אבל החוק קיים משנת 2008.

טל ישראלי:

היום הקרנות הכספיות הן לא באמת תחליפיות לפיקדונות. כמו שענבל וספי הסבירו בצורה מעמיקה, היום הקרנות הכספיות לא מצליחות באמת להיות תחליף כי הן לא מספיק ארוכות, כי הן לא מספיק נגישות, כי הן לא מספיק גמישות, כי יש הרבה מאוד פרמטרים שלא מצליחים להיות תחליפיים באופן מלא. הכוונה של החוק הזה היא לייצר תחרות אמיתית בעולם של מכשירי השקעה נזילים, בעולם של איך אנחנו נותנים למישהו שתהיה לו אפשרות להשקיע את הכסף הזמין שיש לו בעו"ש בתקופת זמן קצרה במשהו שייתן לו קצת רווח, שהיום זה פיקדון. אני מסכימה איתך שכולנו סביב השולחן כנראה מתי שהוא שמנו כסף בפיקדון. הקרן הכספית יכולה להיות תחליפית לזה. מעבר לזה שהקרן הכספית תהיה תחליפית, זה יגרום לתחרות משמעותית יותר בעולם הפיקדונות. אז באמת גם אם הקרן הכספית תהיה אולי פחות נגישה - חבר הכנסת דלל התייחס לאוכלוסיית הגיל השלישי ואולי אם להם זה יהיה פחות נגיש - אנחנו מקווים שהחוק הזה ייצר אדוות בזה שהפיקדונות יהיו אטרקטיביים יותר ואז הגיל השלישי

שיועד להשקיע בפיקדונות ולא בקרן כספית יזכה בפיקדונות בריביות גבוהות יותר מעצם זה שיצרנו את התחרות. אם כן, אנחנו כן רואים ערך הרבה יותר גדול מאשר הקרן הכספית לבדה.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

בסופו של דבר אני רוצה את טובת האזרח ולא דבר אחר.

זהר בוצר שלו:

זאת בעצם אפשרות להציב משהו תחרותי חוץ בנקאי לפיקדונות וכך לעודד גם את התחרות בפיקדונות.

אורית שרייבר:

אני אחזור להגדרות שכבר הקראנו. ההגדרה הראשונה שתיקנו היא הגדרת יום חישוב המחירים. הסיבה שצריך לתקן את ההגדרה היא בעצם התאמה לתיקון שאנחנו מציעים במסגרת הצעת החוק הזאת. במסגרת ההצעה אנחנו מוסיפים את סעיף 129ג ולכן צריך להוסיף אותו גם להגדרת יום חישוב המחירים. יום חישוב מחירים הוא יום שיש בו מבחר בנכסים שהקרן מחזיקה בהם.

היועצת המשפטית ביקשה שנסביר מדוע אנחנו מתקנים את ההגדרה הזאת. אנחנו בסך הכול מבצעים כאן איזושהי התאמה לסעיף הנוסף שאנחנו מוסיפים כאן במסגרת הצעת החוק. אני מסבירה שיום חישוב מחירים זאת הגדרה שמשמשת לצורך השערך של הנכסים. אפשר להציע את הקרנות רק בימים בהם אפשר לחשב את המחיר של הקרן ולצורך כך ההגדרה הזאת משמשת.

דיברנו גם על ההגדרה הנוספת שאנחנו מוסיפים לחוק של המסלקה שהיא בעצם רק תיקון של החוק. אנחנו מדביקים כאן איזושהו פער מתיקון ישן יותר של חוק ניירות ערך וצריך לתקן את חוק הקרנות בהיבט הזה.

(3) אחרי ההגדרה "קרן ייחודית" יבוא:

"קרן כספית" – קרן שמתקיימים בה שניים אלה:

(1) סוג הנכסים המוחזקים בה מתאפיין בסיכון אשראי נמוך. לעניין זה, "סיכון אשראי" – סיכון להפסד שייגרם לקרן כתוצאה מחדלות פירעון של גוף שמוחזקים אצלו מזומנים ופיקדונות שהם נכסי הקרן או של גוף אחר שיש לו התחייבות פיננסית כלפי הקרן.

זאת ההגדרה העיקרית שיש לנו בחוק הזה שמגדיר לנו מהו המכשיר עליו אנחנו מדברים. הוספנו כאן גם את הרכיב היותר טכני שמנהל הקרן קובע את זה בהסכם הקרן וגם את ההגדרה המהותית שזה בעצם הנכסים שהקרן הזאת יכולה להשקיע בהם. זה מעיד על הסיכון הנמוך של הקרן.

2. תיקון סעיף 5

בסעיף 5(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (7) יבוא:

"(7א) בקרן פתוחה שהיא קרן מועדים קבועים כמשמעותה בסעיף 47 – דרישה למתן הודעה מוקדמת לפדיון יחידות הקרן, אם נקבעה לפי סעיף קטן (ב) של הסעיף האמור".

סעיף 5 הוא סעיף שעוסק בהסכם הקרן. אנחנו מציעים כאן שמנהל הקרן יהיה חייב לעגן בהסכם הקרן אם הוא ידרוש הודעה מוקדמת לפדיון יחידות הקרן. אנחנו נעסוק בזה בהמשך בסעיפים עצמם שיאפשרו את זה למנהל הקרן, לקבוע דרישה כזאת של הודעה מוקדמת.

שלומית ארליך:

מה קורה היום מבחינת הודעה מוקדמת?

מאיה גרטי גלבוע:

רשות ניירות ערך. היום האפשרות הזאת לא אפשרית בקרן פתוחה. היא אפשרית בקרנות סגורות בלבד. יש לה חשיבות יתרה בקרנות מועדים קבועים מאחר שהיא מאפשרת למנהל הקרן להיערך לקראת מועד הפדיון הקרוב, להבין מה סדר הגודל של הפדיונות שעתיד לקבל ובעצם להנזיל את הנכסים ולהיערך למועד הפדיון.

שלומית ארליך:

מה יקרה עם קרנות שכבר קיימות? הסעיף הזה יכול גם על קיימות?

אורית שרייבר:

אני אסביר בהרחבה. קודם כל, הסעיף הזה הוא סעיף שעוסק באופן רוחבי. הוא לא עוסק רק בקרן כספית אלא בקרן מועדים באופן כללי. היום יש כבר קרנות מועדים קבועים, בסך הכול חמש קרנות כאלה שקיימות היום. קבענו הוראת מעבר שייקבע שיכול להיות שינוי במועד הקבוע אבל הוא יקרה רק אחרי המועד הקרוב הבא. כלומר, בעל יחידות יוכל לפדות את היחידות שהוא מחזיק כבר היום לפני שיחול השינוי שיתאפשר לפי הצעת החוק. מנהל הקרן יצטרך לדווח על השינוי הזה גם לרשות והדיווח הזה יצטרך להינתן שלושה שבועות לפני המועד הקובע האחרון. בעצם הוראת המעבר הזאת מאפשרת לייצר את תיאום הציפיות הזה בין מנהל הקרן והשינוי שהוא הולך לעשות בקרן לבין מי שכבר מחזיק היום יחידות והוא רוצה לקבל החלטת פדיון.

(היו"ר ינון אזולאי)

ענבל פולק:

שלומית, אין כאן פגיעה. יש כאן רק יצירת מצב טוב יותר עבור מנהל הקרן לנהל את הנזילות של הקרן בצורה מיטבית כדי לא לפגוע במי שנשאר. נכון להיום יש בסך הכול חמש קרנות מועדים תלויים. אגב, בגלל שהתנאים שהוגדרו בחוק בעבר לא היו מספיק טובים לניהול קרנות מהסוג הזה ואין להם הודעה מוקדמת, ביום אחד הקרן נפתחת גם בפדיונות וגם ביצירות. משמע שמנהל הקרן מקבל מידע באותו יום, כל הפדיונות שהוא צריך לבצע, הוא צריך לקבע מחירים על מנת לאפשר לאנשים שרוצים להנזיל את הכסף לצאת, מה שיכול לפגוע בבעלי היחידות שנשארים בתוך הקרן. הודעה מוקדמת מאפשרת למנהל הקרן לנהל את הנזילות. מה זה לנהל את הנזילות? לדעת מה כדאי למכור לעוד תקופה יותר ארוכה ובכך פחות לפגוע בבעלי היחידות שנשארים. זה תיקון מאוד מאוד חשוב לכלל הקרנות שיקומו בעתיד שהם מועדים קבועים.

שלומית ארליך:

שוב כדי להבהיר כדי שלא יהיו אי הבנות במובן הזה. היום פסקאות (4) ו-(6) שמתייחסות לקרן פתוחה בלי להתייחס לקרן מועדים קבועה, הן ממשיכות לחול כפי שהן. נכון? בסעיף 5(א).
מאיה גרטי גלבוע:

הסעיפים האלה עומדים בפני עצמם. כמובן. כל קרן תצטרך להתייחס אליהם בהסכם הקרן.

אורית שרייבר:

3. תיקון סעיף 27

בסעיף 27(א) לחוק העיקרי, בפסקה (1), במקום "בתקנות לפי סעיף 26" יבוא "בתקנות או בכללים לפי סעיפים 26 או 129ג(1)".

גם כאן אנחנו בעצם מבקשים לייצר את ההתאמה בסעיף לסעיף הנוסף שאנחנו מציעים להוסיף לחוק שלפיו הסעיף הזה עוסק בעצם בפרטים שיש לכלול בתשקיף של הקרן וכיוון שלפי ההצעה הרשות תוכל לקבוע בכללים פרטים שייכללו בתשקיף של קרן כספית, אנחנו צריכים להתאים כאן את הסעיף ולהפנות גם לאותם כללים.

שלומית ארליך :

לשם הבהירות, מבחינה ניסוחית, אולי נעשה כך שיהיה בתקנות לפי סעיף 26 או בכללים לפי סעיף 129ג(1) אבל את כל הערות הנוסח אנחנו נבחן בהמשך ובהתאם למה שיוחלט.

אורית שרייבר :

4. תיקון סעיף 31

בסעיף 31(ב) לחוק העיקרי, במקום "בתקנות שהותקנו לפי סעיפים 26(א) ו-131(א)" יבוא "בתקנות או בכללים שהותקנו לפי סעיפים 26, 129ג(1) ו-131(א)".

גם כאן התיקון הזה נועד להתאמה. הסעיף עוסק בכריכה של התשקיף. גם כאן אנחנו מוסיפים שבכריכה יופיעו הפרטים כפי שהם ייקבעו בתקנות וגם לפי הכללים שמוצע כעת להוסיף בנוגע לקרן כספית.

5. תיקון סעיף 43

בסעיף 43 לחוק העיקרי, אחרי סעיף, קטן (ב) יבוא :

"(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאית הרשות, חלף סמכות שר האוצר לקבוע תקנות לפי הסעיף הקטן האמור, לקבוע הוראות בדבר דרך קביעת שווי נכסי קרן פתוחה שהם יחידות של קרן כספית".

הסעיף הזה עוסק בקרן אחרת שתוכל להחזיק בקרן כספית כמו שאפשר להחזיק היום בפקדונות. כמו שקרנות נאמנות יכולות להחזיק היום בפקדונות, אנחנו מבקשים לאפשר שקרנות נאמנות יוכלו להחזיק גם בקרנות כספיות וצריך לקבוע הוראות כדי שמנהל הקרן ידע איך לשערך את הקרן הכספית. הסעיף הזה עוסק בקרן פתוחה ובסעיף 50 יש הוראה דומה שעוסקת בקרן סגורה.

שלומית ארליך :

בנושא הזה כבר קיימות היום תקנות של שר האוצר.

אורית שרייבר :

נכון.

היו"ר ינון אזולאי :

ומה אתם עושים?

אורית שרייבר :

אני אומר. נדייק. יש היום תקנות שעוסקות בשערוך של נכסים שמוחזקים על ידי קרן אבל התקנות האלה כמובן לא עוסקות באחזקה של קרן כספית על ידי קרן כי עד עכשיו האפשרות הזאת לא הייתה קיימת.

שלומית ארליך :

כשאתם מדברים על זה שרשאית הרשות חלף סמכות שר האוצר, הכוונה היא שהסמכות תהיה לרשות בלבד.

היו"ר ינון אזולאי :

בלי שר האוצר.

אורית שרייבר:

אבל רק בנוגע לקרן כספית. כלומר, מאוד ממוקד.

שלומית ארליך:

מה ייצור את ההבחנה הזאת ביחס לקרן כספית? שוב, בהמשך נראה שיש מקומות בהם השר אולי עדיין לא התקין תקנות או שוב יש כאן איזשהו צורך חשוב לענייני הגמישות כמו שהצגתם לכתחילה למרות שלוחות הזמנים לא כל כך ברורים ואם ממילא אתם מתכוונים לעשות איזשהו של העביר להעלות לציבור, זה הליך שמטבע הדברים הוא ייקח זמן גם לקדם בתוך הרשות עצמה. למה כאן במקום הזה נראה לכם שנכון בכל זאת להעביר את זה לרשות ולא להשאיר את זה בסמכות השר?

(היו"ר משה גפני)

אורית שרייבר:

קודם כל, להעביר תקנות כמובן שזה תהליך.

ענבל פולק:

הדבר המיוחד בקרנות האלה, על מנת שהם יוכלו להתחרות בפקדונות, זו היכולת שלנו לבוא ולהגיד להן לפרסם בפעם הראשונה.

היו"ר משה גפני:

שר האוצר, כשהוא עושה תקנות, הוא צריך את אישור ועדת הכספים.

ענבל פולק:

נכון.

היו"ר משה גפני:

למה שעכשיו יהיה בלי אישור ועדת הכספים? בסוף ועדת הכספים תהיה בעניין?

קריאה:

לא, אבל גם לא שר האוצר.

ענבל פולק:

בנקודה הזאת אני פשוט אסביר למה צריך את היכולת שלנו.

היו"ר משה גפני:

דרך אגב, זה נוסח לא יפה בחקיקה. תסלחו לי שאני אומר את זה.

שלומית ארליך:

אנחנו נשנה את זה. במקום שכתוב שהרשות רשאית חלף סמכות והוועדה תסבור שצריך להותיר את זה כך, אנחנו ננסח את זה כך שנמעט את זה בסמכות מהסעיף הרלוונטי ונוסיף את הסמכות לרשות בסעיף.

היו"ר משה גפני:

צריך לראות האם זה מוצדק שלא יהיה על זה שום פיקוח. זאת אומרת, הרשות לניירות ערך היא זאת שתקבע את התקנות. בעיניי זה קצת צורם.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

במיוחד שאלה לא רגולציות, חוזרים או הוראות שהן בסמכות הגוף ואז יש הנחה שאלה כללים מסדר שני או מסדר שלישי. כאן, ברגע שאלה תקנות, באמת שואל היושב-ראש בצדק - - -

קריאה:

לא יהיו תקנות.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

אין לכם סמכות לא להסמכה ולעשות את זה גם כך?

יוסף זינגר:

ברמה העקרונית הכוונה שלנו הייתה להתמקד בנושאים שהם יחסית מאוד טכניים, מקצועיים מאוד, שאין בהם החלטות עקרוניות או עקרונות ושהם באמת נושאים שהם יותר קשורים לרגולציה וגם נושאים שכדאי שתהיה בהם גמישות, אם יש טעות כמו שראינו מה שהיה ב-2008.

שלומית ארליך:

הנושא הזה אולי בולט במיוחד כיוון שההוראות האלה לגבי הקביעה של השווי נקבעו כבר ביחס לאמצעים אחרים בשוק הכסף או בקרנות בתקנות. אז השאלה היא האם לא מדובר כאן באיזשהו מהלך של קופי פייסט ונכון דווקא בהקשר הזה להוריד את זה לרמה של הוראות ולא להשאיר את זה.

היו"ר משה גפני:

אני מציע שנעזוב את זה עכשיו. נבקש שהיועצת המשפטית תשב עם האנשים שם ותנסו להגיע להסכמה. אני לא אוהב את זה. ראשית, אני לא אוהב את הנוסח, הנוסח הוא לא יפה. אני מבין שזה נעשה מהר, זה נעשה באופן כזה. בסדר. זה גם הכי נכון אבל בעברית כאשר עושים חקיקה, כותבים את זה אחרת.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

כאילו כל היתר נשאר בתקנות ורק פה כאילו מושכים את זה.

היו"ר משה גפני:

אני צריך שאנחנו חברי הוועדה נשתכנעו או שאתם תשתכנעו שזה או לא יבוא לוועדה או כן יבוא לוועדה. אני מבקש לקיים את הדיון עד הישיבה הבאה כדי להגיע להסכמה.

אורית שרייבר:

6. תיקון סעיף 44

בסעיף 44(ב) לחוק העיקרי, במקום "מסלקת הבורסה (להלן – המסלקה)" יבוא "מסלקה", ובמקום "הכול בדרך שקבע שר האוצר" יבוא "הכול בדרך ובמועד שקבעה הרשות בהוראות".

החלק הראשון הוא התאמה למסלקה והוא לא קשור לקרנות הכספיות אלא התאמה לתיקון 63 של חוק ניירות ערך שהסברנו את תיקון ההגדרה קודם. לגבי ההמשך, אנחנו מדברים כאן על תיקון כללי שלא עוסק רק בקרנות כספיות אלא בכלל על כל קרן מועדים קבועים שבעצם לרשות תהיה הסמכות לקבוע את הדרך, האופן והמועד שבו מפיץ יעביר למנהל הקרן את האינדיקציות שהוא מקבל לגבי יצירות ופדיונות שהוא קיבל ממחזיקי היחידות. כמו שענבל הסבירה קודם באריכות, האינדיקציות האלה מאוד חשובות למנהל הקרן על מנת שהוא יוכל להיערך לכמות היצירות והפדיונות בעיקר כדי להנזיל את הנכסים עד למועד הקבוע. לכן גם תשימו לב שסמכות השר הייתה הדרך ואנחנו מבקשים כאן שלרשות תהיה סמכות, גם את הדרך וגם המועד, וזה בגלל שלמועד יש כאן חשיבות משמעותית.

שלומית ארליך :

גם כאן מתעוררת השאלה.

אמיר וסרמן :

על כל הדברים אנחנו נשב.

אורית שרייבר :

7. תיקון סעיף 46

בסעיף 46(א) לחוק העיקרי, במקום "להוראות אותו סעיף" יבוא "להוראות לפי אותו סעיף".

כאן אנחנו מדברים על התאמה מאוד משפטית. כאשר אנחנו אומרים לפי, הכוונה היא גם לתקנות ולכללים שנעשו לפי אותו סעיף וגם כאן זה נדרש לאור התיקונים שמוצעים לחוק. סעיף 46 מפנה לסעיף 47 ובסעיף 47 קבענו סמכות לרשות לקבוע הוראות ולכן צריך לכתוב "לפי" כדי שהסעיף יתפוס גם את הוראות הרשות.

8. החלפת סעיף 47

במקום סעיף 47 לחוק העיקרי יבוא :

47. קרן מועדים קבועים

(א) מנהל קרן פתוחה רשאי לקבוע בהסכם הקרן מועדים קבועים להצעת היחידות ולפדיון (להלן – קרן מועדים קבועים) ויחולו לעניין זה הוראות אלה :

(1) הרשות רשאית לקבוע בהוראות תנאים שבהתקיימם על המועדים להצעת היחידות והמועדים לפדיון להיות זהים, ותנאים שבהתקיימם יכול שמועדים אלה לא יהיו זהים.

(2) המועדים להצעת היחידות והמועדים לדיון יהיו בימים שלגביהם על מנהל הקרן לחשב את מחיר הקנייה ואת מחיר המכירה של נכסי הקרן.

(3) התקופה שבין מועדים קבועים סמוכים להצעת יחידות והתקופה שבין מועדים קבועים סמוכים לפדיון יחידות לא תעלה על שנים עשר חודשים או על תקופה ארוכה יותר שתקבע הרשות בהוראות בהתאם לסוג הקרן.

הסעיף הזה הוא סעיף שאנחנו מכניסים אותו מהנוסח הקיים. גם כאן מדובר בתיקון רוחבי. הוא יאפשר גמישות שהמועדים לא יהיו מועדים זהים. כלומר, מועדי הכניסה והיציאה של הכספים מהקרן לא חייבים להיות באותו מועד. הוא יאפשר קביעת מועדים קבועים של למעלה משישה חודשים עד 12 חודשים, אי מתן סמכות לרשות להרחיב לתקופה ארוכה יותר.

שלומית ארליך :

איך נבחרה התקופה של 12 חודשים?

אורית שרייבר :

12 חודשים זאת בעצם התקופה שמתכתבת עם שוק הכסף שהוא לרוב נכסים של עד שנה.

שלומית ארליך :

זאת תקופה שתעוגן בחקיקה וככל שתוצו בהמשך, בעתיד, לשנות אותה, תצטרכו להגיע שוב ולתקן את זה.

אורית שרייבר :

אנחנו כן מבקשים להסמך את הרשות לקבעו גם תקופה ארוכה יותר שהיא מעל ל-12 חודשים. אנחנו מבקשים לקבוע בחוק את ההסמכה הזאת כבר עכשיו. אני יכולה לומר שהקביעה של ה-12 חודשים דווקא היא לא הקריטית.

שלומית ארליך :

בעיניי אפילו יש כאן אלמנט שהוא קצת יותר חמור במובן הזה שכאן ההסמכה נקבעת לא בחקיקת משנה אבל היא נקבעת בחקיקה ראשית בשלוש קריאות ואז בעצם תוכל הרשות לבוא ולומר שבהתאם להחלטה שהתקבלה בתוך הרשות שאפילו לא תגיע לכאן, תוכל הרשות לשנות את המועד שנקבע בחקיקה ראשית.

היו"ר משה גפני :

תגיע לכאן או לא תגיע לכאן, זה בישיבה שאתם תקיימו.

אורית שרייבר :

נכון. כרגע זה הנוסח המוצע כפי ששלומית מציגה אותו.

ענבל פולק :

אני רוצה להציג את הנקודה החשובה המקצועית.

היו"ר משה גפני :

שלומית, אני דווקא עם הרשות אבל אני איתך.

ענבל פולק :

אני בטוחה שאנחנו נגיע להסכמות. אני רק רוצה להבהיר את זה מבחינה מקצועית. נכתב כאן 12 חודשים כי בעבר היו שישה חודשים ו-12 החודשים מתכתב עם ה-... הכספיות.

היו"ר משה גפני :

שלומית טוענת בצדק שהמשמעות של העניין, ותעשי חשבון שמדובר בחקיקה וזה יכול להיות בעוד חמש שנים.

ענבל פולק :

נכון.

היו"ר משה גפני :

כשאת כבר תהיי בדרגה בכירה יותר. אז יבואו ויאמרו שאתם אמרתם שזה בסדר, אתם קבעתם את זה בחקיקה, אז מה עכשיו יש לכם טענות?

ענבל פולק :

אנחנו נגיע לנוסח המוסכם.

היו"ר משה גפני :

צריך למצוא לעניין הזה פתרון.

ענבל פולק:

נמצא לזה פתרון.

רציתי לומר שמבחינה מקצועית, כפי שאנחנו לא ידענו בעבר שקרן מועדים קבועים של שבוע אינה מספיקה, אז היום אנחנו גם לא יודעים שקרן נאמנות במועדים קבועים ל-12 חודשים אינה מספיקה. לכן רצינו למקרים שמישהו ירצה לסגור את הכסף שלו בקרן כספית, מועדים קבועים ל-24 חודשים. גם את זה הוא יוכל לעשות עם אותן ההגנות שאנחנו נותנים כאן בחקיקה.

שלומית ארליך:

מבחינת הרישה, החלפתם את הרישה הקיימת. יש לזה איזושהי משמעות? היא פחות או יותר אמרה את אותו הדבר במילים אחרות.

אורית שרייבר:

נכון. זאת הייתה סיבה נסחית לחלוטין.

שלומית ארליך:

פסקה (2) נותרה אותו הדבר.

אורית שרייבר:

נכון.

שלומית ארליך:

מדוע נדרש התיקון בפסקה (1)?

אורית שרייבר:

בפסקה (1) אנחנו בעצם הופכים את הדיפולט. היום החוק קובע שהימים הם ימים זהים. ימי היצירה וימי הפדיון. עכשיו אנחנו מבקשים להפוך את הדיפולט כך שאם הרשות לא תקבע הוראות, מנהל הקרן הוא זה שיוכל להחליט אם המועדים הקבועים הם זהים או לא זהים.

קריאה:

כשזאת יצירה ופדיון.

ענבל פולק:

אנחנו לא רוצים למנוע מציבור שרוצה להיכנס לאורך הדרך לאותה הקרן, שהוא לא יוכל אבל לפדות, כפי שצינו קודם, צריך לנהל את הנזילות. פדיון יכול לא להיות בדיוק באותו יום של היצירות. עכשיו לפי החקיקה זה אותו יום. זה מקשה על ניהול הקרנות וזה יקשה עליהן לייצר מוצר שבאמת יתחרה בפיקדונות.

שלומית ארליך:

מבחינת לוחות הזמנים, המעבר בין שישה חודשים ל-12 חודשים, איך זה מתכתב עם הקיימים?

ענבל פולק:

היום אין קרנות כאלה. היום יש קרנות מועדים קבועים בקרנות מנייתיות בכלל והן אחת לחודש. הן סגורות ונפתחות אחת לחודש. מנהל הקרן, באותו יום, אם יש פדיונות גדולים, צריך למכור בצורה מסיבית ולפעמים לפגוע בבעלי היחידות שנשארים.

שלומית ארליך:

האם בכאלה יוכל להיות מעבר ל-12 חודשים?

מאיה גרטי גלבוע:

אני אוסיף. אני אתייחס לעניין הזה ואומר שבגישה הפיקוחית שלנו היום, גם אם יש היום קרן מועדים קבועים, מנהל הקרן לא יכול לשנות את המועדים הקבועים באופן שבו הוא בעצם מרחיב את האינטרוולים ביניהם כי כך הוא פוגע בלקוח שרוצה לצאת מן הקרן והוא ידע בתנאי ההסכם שהוא יכול לצאת בתדירות מסוימת. כן אפשר לצמצם מועדים. לכן גם הוראת המעבר שאנחנו התייחסנו אליה לא נוגעת בנושא, היא לא מאפשרת את המעבר של קרנות קיימות להרחבת האינטרוולים בין המועדים הקבועים שהם קבעו. הן כן יכולות לאפשר שהמועד הקובע ליצירה ולפדיון לא בהכרח יהיה במועד זה.

ענבל פולק:

כלומר, הוראת המעבר שותקת לגבי זה.

שלומית ארליך:

אולי צריך להבהיר את זה כשנגיע להוראת המעבר ושם לקבוע במפורש שאי אפשר יהיה להאריך את המועד.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

איפה כתובה הנקודה שאת מדברת עליה? איפה מאפשרים כאן שיקבעו בכללים את האפשרות ללקוח לצאת בתקופות שהן יותר קצרות? שלומית, מה שכתוב זה להפך. השאלה שלך לא רק שהיא במקום אלא אולי אנחנו צריכים להוסיף סמכות שיוכלו לכפות את הקרנות לתת נקודות יציאה יותר קצרות בלי שהלקוח ייפגע.

מאיה גרטי גלבוע:

מה ששלומית הציעה שנעשה זה שבהוראת המעבר נקבע בצורה מפורשת שקרנות קיימות, קרנות מועדים קבועים, לא יוכלו לעשות את השינוי.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

למה רק כהוראת מעבר?

קריאה:

בסעיף (1) יש אפשרות לקבוע או שהמועדים יהיו זהים או שהם לא יהיו זהים.

אורית פרקש הכהן (המחנה הממלכתי):

השאלה הזאת נשארת כרגע רק על קרנות קיימות.

ענבל פולק:

בדיוק. ברגע שיש קרן חדשה, מלכתחילה את יודעת למה נכנסת.

היו"ר משה גפני:

אנחנו עוצרים כאן. אני רואה שגם הסעיפים הבאים מדברים על הוויכוח הזה הקיים. האמת היא שאני רוצה תהיה עוד ישיבה אחת כדי שנצביע. היועצת המשפטית אומרת שצריך עוד שתי ישיבות. אני מציע שכדי שלא יהיה ויכוח בינינו, אתם תעשו את הישיבה קודם, לפני הישיבה של הוועדה. תבואו עם נוסח והנוסח הזה יהיה כזה שהוא עונה גם על הדרישות שלנו וגם על הדרישות שלכם ואז נגיע עם אפשרות לסיים את זה בישיבה אחת.

אורית שרייבר:

אדוני היושב-ראש, ברשותך, אם אפשר להקריא את סעיף קטן (ב) כי עדיף שנסיים את הקראת כל הסעיף.

(ב) מנהל קרן מועדים קבועים רשאי להתנות את פדיון יחידות הקרן במתן הודעה מוקדמת מאת בעלי היחידות. הרשות רשאית לקבוע בהוראות תנאים מקדמיים להתניית הדיון במתן הודעה מוקדמת כאמור."

דיברנו על זה עת הסברנו את ההגדרה.

היו"ר משה גפני:

אני מודה לכם. תודה רבה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:58.